

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Реданція й Адміністрація:  
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.  
Телефон Реданції 246-46  
Телефон Адміністрації 229-41  
Телефон Друкарні 229-26  
Адреса для телегр.: Діло Львів  
Конт.: П. К. О. Львів 304 060  
Банку Чеських Лейон  
Прага „Діло“.  
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:  
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.  
чвертьрічно . . . . . 15.00 „  
піврічно . . . . . 30.00 „  
річно . . . . . 60.00 „  
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.  
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.  
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.  
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО  
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ВАНКЕ ДЛЯ ВЛАСНИКІВ ПРЕМІЙНИХ ВКЛАДНО-  
ВИХ КНИЖЕЧОК КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

## „ДНІСТЕР“

у Львові вул. Руська ч. 20.

В львівській переведеному на засіданні Національної  
Ради Кооперативного Банку „Дністер“ у Львові в дні  
18 травня 1938 припали премії за ощадність на такі  
книжечки:

по зол. 25.— на число книжечки 30.311, 30.369 і 30.394  
по зол. 50.— на число книжечки 30.399 і 30.409.

Дирекція Кооперативного Банку „Дністер“  
у Львові

ЦЕНТРАЛЬНА

## Малопольська Каса Ощадности

У ЛЬВОВІ

(раніше Галицька Каса Ощадности)

Найстарша ощаднистельна установа заснована в 1843 р.  
Влада ощаднистельна з гарантією держави.  
Рахунки чеків. — Рахунки біжучі. — Дисконт ремес. —  
Позички жекслеві і гіпотечні. — Кунио, продаж. —  
Льомбард вартісних паперів. — Інхасо. — Депозити.

РЕЗЕРВИ 5,668,000 ЗОЛ.

Обсяг діяльності — ціла Галичина.  
Замісцеві впади — П. К. О. 300.198.

Складайте свої ощадности і вську часово займу готівку

## В ЦЕНТРОБАНКУ

У ЛЬВОВІ ПРИ ВУЛИЦІ ТРЕТЬОГО МАЯ Ч. 13.

бо це не тільки безпечно і корисно для Вас львката,  
але це рівночасно живчик для нашого господарсько-  
кооперативного організму. Центробанк акредитує наші  
кооперативні центральні, Українбанки, Повітові Союзи,  
Районні Молочарні та ввесь кооперативний промисел,  
а на це потрібні міліони своїх ощадностей.

## Всі Елегантні Панове

убираються у знанім хрещецькім савьомі

## ГРИГОРІЯ КЛЮКА

Львів, Академічна 14, I п. Тел. 115-65.

## Полк. Євген Коновалець убитий?

У п'ятницю ввечером, після замкнення вчорашнього числа, дістали ми з Роттердаму телеграму такого змісту:

„Полк. Євген Коновалець згинув від бомби чекіста в Роттердамі 23. травня. Пані Коновальцева розпізнала тіло свого чоловіка. УПС (Українська Пресова Служба).“

Цю вістку дістала наша Реданція також телефонічно зза кордону від якогось анонімового інформатора ще вчора вночі. Крім того подало її в суботу рано берлінське радіо, покликуючись на Українську Пресову Службу.

У цій справі закордонна преса принесла деякі подробиці.

„Последнія Новости“ з 25. ц. м. пишуть:

„У центрі Роттердаму коло біржі, що є тепер у будові, дійшло до загадкового вибуху. Недалеко найдено змасакроване тіло якогось німецького громадянина, кількох прохожих ранено.“

Є підозріння міркувати, що убитий німець пустив або кинув бомбу. Один з легко ранених, тивандець Тибер, припускає, що замах був спрямований проти нього. Тибера недавно арештували буая в Німеччині як підозрілого у шпигунстві, опісля звільнили.

У кишені вбитого найдено пашпорт на імя ІОЗЕФА НОВАКА. Поліція міркує, що документ сфальшований.

У цій справі переслухують якогось Бору. Його зізнання потверджують здогад, що тут іде про шпигунство.“

„Ноес Вінер Журналь“ подає:

„Роттердамські слідчі органи зберігають мовчанку у справі загадкової експлозії. Дотепер відомо хіба стільки, що при вбитому найшли чеський пашпорт на імя НОВАКА. Тепер поліція намагається ствердити, чи вбитий є ідентичний з власником пашпорту.“

При вбитому найшли чимало готелевих рахунків з різних європейських столиць. Голландська преса міркує, що він був членом міжнародної терористичної організації з осідком у Празі. Зрештою первісний здогад, що це большевицька справа, видається шораз то більше правдоподібний.

Поліція арештувала якогось чоловіка, якого в понеділок рано бачили в товаристві Новака.“

\*\*\*

У хвилині, коли віддаємо цю вістку до друку (год. 5. попол.) найближча родина Коновальців у Львові, не дістала ще ніякої, безпосередньої вістки від дружини полк. Коновальця. Тому подаємо вище наведену вістку, тимбільше, що ввесь опис атентату на вулицях Роттердаму і вістка, яка прийшла до нашої редакції, дуже таємничі

## Греко-католик може бути поляком — римо-католикові не вільно бути українцем?

Львів, 28. травня 1938.

Заявляємо на самому вступі, що не будемо нагородити статистичних даних. На столі перед нами „Малі Рочнік Статистични 1937“, 4 книжечки українських Статистичних Річників включно з останнім Статистичним Річником за рр. 1936. і 1937 (появився кілька днів тому), кілька чисел варшавського журналу „Справи Народовосицьові“ зі статтями Криніського, що аналізує переписи населення із 1921. і 1931. року, врешті книжечка проф. Кубійовича „Територія і людність українських земель“. Тієї літератури зовсім досить, щоб мати повний хаос: у голові і на папері. Хаос найрізноманітніших чисел про ту саму справу. Кожна цифра піддає сумнівам, кожну з них інший статистик оспорує а найпалкіший спосіб. Не піддає сумнівом тільки одна безспірна правда: нема взагалі вірної і достовірної статистики греко-католиків поляків та римо-католиків українців у Польщі.

Той стан дозволяє теж на зовсім непристойній герці таких „фахових“ часописів, як „Польск Греко-Католик“: анонімною реплікою яка не тільки нарахує таких поляків на сотні тисяч душ, але й найбільш пліогарним тоном висловлюється про греко-католицький кмир та саму греко-католицьку Церкву! Відомо річ: згідно з офіційною статистикою наприклад у такому перемішанському повіті що третій греко-като-

## Де купиш львос до 42-гої Клясової Льотерії?

## В Українській Колектурі

Повітового Кредитового Т-ва у Львові, вул. Синкельська 38, партер.

## Повстання курдів ще нездавлене.

Частина курдів ще дальше борониться в не-  
доступних горах і не хоче піддатися. Весною  
турецькі війська знову розвинули операції про-  
ти повстанців

Турецький уряд виселює курдів до середу-  
щої та північної Туреччини, їхні землі конфіскує  
або розділяє між турецькими колоністами.

—o—

## Провідник мексиканських повстанців попав у полон?

В американсько-мексиканського пограниччя  
взяли вістка, що урядові війська взяли в по-  
лон ген. Седілью.

Продан мексиканське міністерство оборо-  
ни повідомило, що кодьона урядової кінноти

невчійно зблизилась до гасієнди Ель Зензонті,  
де був ген. Седілью. В останній хвилині втік він  
літаком, що був недалеко гасієнди.

Не залишай воза без надзору!

лик — поляк, так само, як у 1931. році появи-  
лось раптом у галицьких селах безліч русинів  
поруч із українцями, так що колиб мешканці  
тих сіл і повітів взяли собі той поділ до серця,  
то прийшлоб мабуть до братовбивчої війни за  
„самовизначення“.

І саме тому, що писана статистика така  
паника і фантастична, саме тому, що самі поль-  
ські вчені різних політичних напрямків отверто  
квєстіонують наукову стійкість офіційної ста-  
тистики населення у рубриках „національність“  
та „віроісповідання“, на перший план пробива-  
ється не теоретичний спір науковців та публі-  
цистів, а життєва практика. До тої життєвої  
практики належить однакова процес полоніза-  
ції, який безумовно підпадає поважній відсоток  
українського елементу по містах (хоч одночасно  
відсоток українського міського населення в Га-



## ПАНИ

ПЕРЕД КУПНОМ ПЛАЩА, КОСТЮМУ, БЛЮЗКИ І Т. П. ВСТУПІТЬ НАЙПЕРЕДШЕ ДО ВІДОМОЇ ФІРМИ

## „МАРГОТ“

ЛВІВ, КОПЕРНИКА 2

КОСТЮМИ ВІД 35.—, ПЛАЩІ ВІД 35.— ЗЛ.

личині наслідком приспівеного напіву зі сіа постібно росте! — до життєвих справ належать щоденні спори українців-латинників на заході крайних української етнічної території у Польщі — на Холмщині та Ярославщині-Ланцутщині, впроді до категорії тих прикрих і складних справ належить нинішня „метрикальна війна“, яка зрештою серед існуючих реальних обставин має односторонній характер: в останніх часах у самому тільки „Дні“ було безліч звісток, як то у різних деканатах перевіркою метрикальних книг займаються вже посторонкові.

Джерела війни римо-католиків українців та греко-католиків поляків аж надто відомі. Вони сягають до найдавніших часів історії цієї землі, а кожний період насичення релігійного чи політичного спорів підсилював віросповідання та національно-політичний хаос. Новітні часи не можуть приймати середньовічної засади „суюс регіо, суюс релігіо“ і тому та засада приймає сьогодні тільки форми „місійної“ діяльності Гриньок або згаданої „метрикальної коректури“ в Галичині.

Найбільшою причиною віросповідно-національного хаосу, одночасно причиною неодної родинної трагедії, були і є мішані подружжя. Але й тому ніякий закон та ніяка адміністрація не могла того зняти не всіля усувати: там, де в гру входить совість одиначі, її релігійні почуття та всі ті мотиви, що парують людей, — найбільший ригор ізови безсильний. Цю справу регулює само життя. І так нема сумніву, що міні щораз менше таких одинач, які почували себе греко-католиками, та ще й практикуючими релігійними людьми. Ї одночасно були польськими патріотами. Хоч утотожнювання віросповідання з національністю цілком нісенітне і за кордоном віде неустрічне, проте самі поляки так страшенно і на кожному кроці ідентифікують греко-католицизм з українством, з усіми практичними наслідками для власника „грахат“, що просто важко уявити собі тих польських патріотів, які були б аж такі вірні греко-католицизму, щоб не амініти, обряди! Фактом є, що греко-католицька Церква, як організація вірних, відіграла історичну роль в українському національному відродженні і далі грає поважну роль в національному житті українського народу (хоч й вороги цю роль свідомо перебільшують, імпутуючи Церкві річ, з якими вона не має нічого спільного). Так само патріотичний і суспільно надзвичайно активний польський клер. Воно і впливає на ще більшу диференціацію: по одному боці греко-католицизм та українство, по другому — римо-католицизм і польськість. А проте традиція та привчання до цінностей своїх батьків і внутрішні душевні спонуки, які не підлягають ніякій дефініції, вищі понад усі огляди. І тому вони втримують при римо-католицизмі тисячі-тисячі громадян, які почувують себе українцями. Не тільки релігія, але

навіть буденна мова не є ще точним критерієм національності. Адже знаємо села в Ярославщині чи на Холмщині, де селяни говорять по-польськи і в польській мові обурюються, що їх називають поляками.

Факт, що в селі Чижиків під Львовом 39 римо-католиків перейшло на греко-католицизм тому, що вони свідомі українці і трималися досі римо-католицького обряду, але раптом полинули його, бо стрічалися аніж з докорами і пригрозами від поляків, які не розуміли, що можна бути і римо-католиком і українцем, — факт надзвичайно знаменний. Він має свою голосну мову передовсім як яскравий і безспірний доказ на існування поважної частини українських патріотів, що належать до римо-католицької Церкви, іншими словами, на існування т. зв. латинників. Латинники — це явище, що його польська сторона у життєвій практиці не признає та українська — на превеликий жаль — легковажить. Відсутність української культурної діяльності саме серед отих латинників та взагалі замале підкреслювання національно-культурної спільноти греко-католиків українців з отими українцями римо-католиками є підложжям під ріжні трагедії одиначі і цілих родин, привчаних і до свого обряду і до свого народу.

Трагедія чижиківських селян кидає яскраве світло на ті методи, що їх бачимо на ріжних інших відтинках. Недавно звертали ми увагу на специфічний підхід польських націоналістичних часописів: коли поляки кажуть про себе, що вони націоналісти, то це все в порядку, коли українців називає себе націоналістом, то це значить, що він є членом терористичної протидержавної ОУН і тому він немов автоматично — кандидат до криміналу. Коли кількадесять тисяч поляків у Чехословаччині домагається автономії від чехів, то це в порядку і з цього приводу знімається навіть крик у цілому світі. Але коли кілька мільйонів українців у Польщі зголошує свої претензії до автономії, то це „німецький диктат“ і мало не протидержавний виступ, проти якого навіть ультра-ліберали з „Політики“ вважають своїм патріотичним обов'язком застерігтися.

Поляки раз-у-раз кричать про своїх земляків греко-католиків. Крайня пора повести організовану акцію в обороні національно-релігійних прав українців римо-католиків. Ми не займаємось душехвастством і не туркуємо за переходом на греко-католицизм усіх тих, які почувують себе українцями та хочуть залишитись вірними римо-католицькій Церкві. Нехай залишаються й вірними, але хай через те не будуть наражені на прикроси за свої національні почуття. І тому мусимо актуалізувати справу — українських римо-католицьких духовників, українських проповідів і додаткових богослужень для українців римо-католицького віросповідання!

гірше від Берліна, що робити. Прага не втрачала голови, чейже не дурно кажуть: Бенеш є миселем дуже високої класи.

Хай там з тіми миселями буде як хоче, але греба сказати правду: в такий ситуації, яка винорилась тепер для Праги — неодна будинок держава давно вже втратила би на її місці голову. А може й... територію.

А по чехах цього не видно. Може-вдасть, може скривають слабощі глибоко в душах, але справді назверх тримають себе бадьоро. Зрештою молоді старшини в червоних штанах казали отверто: по наших трупах до Праги!

А скільки таких трупів могло б виставити німцям дорогу?

Чехословацька армія має добру славу: сильна, слухняна, засібна у зброю і промисел. Пишуть про це сьогодні всі газети. В будучому щоденнику знайдете сьогодні „докладні“ дані про її організацію чи боездатність, але не про це нам тут іде.

Факт, що французькі військові спеці перебільшують в оптимізм щодо тої армії, факт, що — на диво — ніхто ні чичиріє про те, скільки і яку допомогу далаб червона Москва „своєму брату“ знад Велтави

1-ий дешевий сезон тільки до 15. черн  
ЛІКУВАННЯ ричалтом Зл. 155-  
Інформації:

ІВОНІЧ-ЖИВЕЦЬ

А зрештою навіть ці відомі, неперебільшені цифри — цікаві: нормально має Чехословаччина 180.000 люда при зброї, себто 12 дивізій при 4 бригадах кавалерії, 2 високогірські та 11 краграничних батальйонів. Це головна маса. А з тої маси — на послугах начальної команди стіть готових на кожну хвилину 10 амоторних полків артилерії та 700 нових боєвих бововозів. Резерви „мобу“ сягають до трьох мільйонів — саме стільки, скільки є судетських Цікаво! Чехословацька армія не має у старшинських корпусах багато німців, словаки підуть і Годжею проти Берліна майже всі, мадяри не хоче, а підкарпатські українці? — Знамениті військовий матеріал — казати мені в розмові старшини. — Українці дуже інтелігентні і слухняні і на мадярів мають особливу засть. Оже добрий матеріал! Ех, Іване, Іване!

Чехословаччина залишена сама собі — мгла втопити себе в крові і пропасти. Але — з якогож дідка — стільки років сидять ти французькі військові місці?

З Берліна до Парижа можна їхати трош Прагу. Німеччина любить диванні етати.

А подруге: замало говорять про роль Мюкки. Властиво, як де — а в Чехії всі про це мють. Молоді судетські німці з Братислави і якими довелося проспати в одній кімнаті майже тижень оповідали — задивлені в свої білі асніг паннохи, — що „Русланд“ наладовує чехословацькі магазини горами військового ариадя. В білий день приходять звідкись — як і ба — автокльонони найріжніших транспортів.

Совітські „летадла“ у ЧСР — стали як „шлагвертами“, але поправді говорять, що в Ужгородом повно замаскованих нових ариадів Москви. Куди пролітають? Чорт зна, але прлітають. До ЧСР з Москви ближче ніж до Берліна і людей посилати певніше: чехи примуть їх у свої обійми — не жалітимуть кидати.

Такі то думки блукають під чертом урочиний рокишаний день, коли можна б було шти поезії або впрішті хранивати собі на ці рокишні пошпи вагону.

Розкішний край та Чехословаччина, але через неї їхати, а подумати тільки, щоб це не було смішно: Ческо-Немецько! На одне бую б і добре. Назвилоб розуму гордих словаків, що мають глауду, коли жадають повних прав і ки гублять самі себе, вкладаючи голову в стовратно гіршу від чеської пастку. Даремно прем'єр Годжа — сам словак і асім про це домо.

УКРАЇНЦЯМ ТРЕБА БИ ЧИМОСЬ ПОДОВІВАТИ.

Який кінець матиме та ціла постані історія Політика не є пасивісмом, ані не ходить від Політика любить ромах, аніж, привселю, Мюкки хіба рівняти з зіпсованою моголою змисом старого капітана.

Всі можливі дані говорять, що з Чехословаччиною вте, але ті самі дані показують, що ЧСР може йти на чисту воду і моголою тисся лиха та ще чого доброго стати змисом.



ЛЕЩКІВСЬКІ САМОДІЛИ  
і ШОВКИ з МІЛЯНІВКА  
склад „ЛЕЩКІВ“ ЛВІВ  
Коперника 2. Тел. 258-88

Si vis pacem — para bellum!

Cesko-Slovensko чи Cesko-Nemecko?

А колиб так дійсно одного гарного дня, а властиво одної темної ночі...

Гітлер любить вилежуватися ранком у ліжку, а діє змисливо вночі (читайте англійського „летючого“ журналіста Ворд Прайса) або пізнім вечором. Отже колиб так одної темної ночі...

„Велика Німеччина“ має тепер 50 великих боєвих одинач: 36 піхотних дивізій (у тому числі 5 амоторизованих), одну бригаду караєрії та кілька павирних дивізій. Найвище число дотеперішньої дивізії було 36, алеж у Відні гуляють від англоу воляки з цифрою 44 на військових відзнаках. Хто знає „застрійсаний“ Відень мусить знати, що нинішня 44-та

була колись славна перша віденська дивізія. Та Відень став лише містом великого краю, його армія частиною велико-німецької збройної сили, а що 44—36—8, звідом висновок ясний: Гітлер, так як сказав 20. лютого в Райхстагу, по-кляче хіба вже тепер ще сім нових дивізій піхоти. Нові павири вимагають нових засобів!

Скільки бомбових моторів може піднятися з Райху на Чехословаччину — важко сказати точно. Ріжні ріжні про це кажуть. Факт, що піднятися може стільки, що ніч настане в білий день, літаки закриють сонце, а „дята Прага“ здригнеться в основах.

Але до того ще пошншо далеко; може навіть недалеко, але не так легко. Прага знає не



Якщо так буде, і якщо Прага матиме в руках певні козирі перемоги, повинна в першу чергу пам'ятати про українців.

Хто-як-хто, але власне наш український елемент поставив себе гідно. Гідно, як гідно. Нормальний народ не може вдавати аж надто дурного телятка і осати корову навіть тоді, коли її доїдуть. Хочуть судетсько-німецької автономії чи ні — це їх національна справа, хочуть словачки — „волі“ — ніхто з них сміється не буде і не має підстав ані права. Скористалася з нагоди польська меншість на Шлеську. Що ж? Коли є сильний протектор, варто робити крик, може виплатитися стократно.

Підкарпатські українці не мають протектора, але продати їх так, як сіле теля, не можна — хіба — не так уже легко.

І коли пан Бенеш вийде цілий та здоровий до всіх „карасьбодських курацій“, удержавши свою свою державу без шкоди для її незалежного існування, він повинен у першу чергу пам'ятати, хто йому не вбивав ножа в спину.

Може собі — зрозуміло — п. Бенеш чи його міністри телеграфувати доскоду, до товариша Калініна, чи навіть до самого Сталіна — це його приватно-чеська справа. Але треба би йому не забувати і не легковажити української справи! Через надмірне соціофіліство Праги потримались чейже і чесько-українські взаємини.

Власне наша вітка на Закарпатті (не менш, бо в ЧСР не можна говорити про якісь меншини поза самими чехами) відчула на собі найгірші політикантські містерії (пригадайте п'єбіснотіві штукарства), а ввесь наш нарід поставлено під закидом сприяння німецькій імперській експансії на Схід. Пам'ятаємо всі прохальні слова п. Кальфа, лідера проурядової партії, в пражському парламенті — що українську проблему звів до модної назви „берлінської агентури“ і осмілювався перед власними розумішими земляками, намагаючись доказати, що Гітлер зводить собі українців, як поміст до українську... пшеницю і чорнозем.

Зрештою Прага „махає“ дурниці щодо українського населення і на іншій лінії. Виставляючи аніше пригадати, що кожне наближення Прага-Варшави в наслідках звертається завжди проти нас. Чеська політика супроти наших братів (а не в Судетах) проявляє власне таке зазіплення, що аж годі не думати, що тут більший голос має Комінтерн. Або врешті з тими мадярськими претензіями! Чейже ще два тижні тому ціла майже польська преса віддавала сідом свого вчителя ексконсула Свежбінського та всіх постарілих Студницьких — українську національну масу на Закарпатті Бузапештові, як подарунок, пишучи водночас про втрачені права над Ользою.

Мадярщина має щастя, нерозумних приятелів і хитрі шанси. Вона чекає на новий аншлюс, як голодний паламар на трупа. Чейже мадари власне ентузіастично обіймалися з німецьким військом на кордоні після того, як Боден здобув промовами міністри Гітлера. А проте українському населенню не спійняється влада в рамена „брата“ — мадара, що вміє вилати людей на шибеницях не менше справно, як вшарує ревізіоністичні плякати на всіх стовпах, де йому на це дозволяють. П. Бенеш повинен зажди пам'ятати один знаменний факт з історії своєї державної батьківщини: коли то під час большевицько-мадярського спільного нальоту на ЧСР добровільно кров українських інтернованих частин під Новим Містом засвідчила славіську солідарність. Найвищий час підняти контра-українську чеську струю, бо ревізіоністична мадярофільська пропаганда чиме вже повною парою.

І ще одно: в Празі та в цілій ЧСР повно перекор корреспондентів закордонної преси, але на Закарпатті їх мало. Туди лиш дехто заглядає, очевидно, той, хто дійсно має вправний нюх. Один англійський журналіст казав мені так:

— Вертаюся з Ужгороду. Цікаве місто, місто якого ані Годжа, ані Бенеш не доцінюють. Бачте, за долю тамошніх українців?.. Можете легко побоюватися, але не з боку Будапешту, а від Будапешту сам же матиме клопіт з Гітлером. Закарпаттю загрожує нині лиш одно: німецька окупація. Морально вона вже стоїть і українці її відчувують, а фактично може бути. Дарма що до Совітів далеко, та й вони виплатяться комінтернові стократно. Чим же досить наївно таке казати, але я певний, що Бенеш ані моргне, коли большевицька війна загорить Підкарпаття. Офіційно це буде змінено: змінення чехо-совітських взає-

мин, ну, і ясно, чейже „правда вітла“, а в дійсності дістануть по лапах і чехи і мадари нашим коштом...

— Українці повинні дістати тепер від Праги не тільки автономію, але зброю, односторонню, себто власну українську армію. Ми, англійці, у такій хвилині давно би вже це зробили... Есі!

#### КОРЕСПОНДЕНТИ, КОРЕСПОНДЕНТИ, КОРЕСПОНДЕНТИ.

Може це гіпербола, але смію твердити, що в кожному поїзді, який іде нині транзитом через Чехію — знайдете кількох надзвичайних корреспондентів з цілого світа. Англіїців повно, французи сидять переважно в Празі, американці волоцюються по цілому краю. Американські журналісти пробували подорожувати по цілій ЧСР у власних літаках, але їм не дозволили. Не на всіх, бачите, чеських летунських майданах можна всім причалювати. Ще чого доброго сів би такий пан на чеському летовищі і зирк — а тут „красная армія“, літаки з п'ятикутними асрами. Ще чого доброго міг би схвальноватися, втративши орієнтацію.

А серед журналістів за нерви тепер не trudno. Інша річ — такі часи! Скільки того братства від Пегазового пера полягло вже тепер, в останні роки по різних фронтах; в Еспанії, на Далекому Сході, в гарячій Абисинії...

Надзвичайний корреспондент — говорить мені романтичний бельгійець — це кусень фільмової стяжки, довгий або короткий. Одного гарного дня появляються його статті чи репортажі на шпальтах газети, люди читають, нервово видирають собі з рук, а потім... одного дня востаннє появляється його підпис і потім хтось інший писатиме далі. Плакати нема часу, ретайпна машина не чекає, люди хочуть читати, перерівають пресу і кидають в кут, як нецкаву фільмову стяжку, дарма що для когось вона була повним, буйним змістом життя...

Кореспонденти великої преси передбачають чи пак передумують великі, кроваві події. Ще минулої осені було в Європі спокійно. Пригадую, в реставраційному вагоні париського норт-експресу, що ним міністр закордонних справ Дельбос подорожував до Варшави, зібралися небудь які „мистці“ політичного репортажу: поважний Муссе з „Журналь де Деба“, Бург з „Пті Парізієн“, відомий Тувенен з „Ентрасіжан“, молодий Кілісі з Гаваса, американець Біртель з „Таймса“ і багато інших, а передовсім король європейських репортерів Жіль Зауервайн з „Парі Суар“. Зауервайн не вірив тоді у війну, удавав оптиміста, казав: „Гадая, що ніхто не має охоти тепер воювати...“

Сьогодні ситуація змінилася:

Ворд Прайс, журналіст, що не знає віз і деїз, ще тоді, як летів літаком з Відня на литовсько-польський кордон — вступав до Праги спитати Бенеша, що буде з долею Чехословаччини. Бенеш відмовив тоді інтерв'ю.



Сьогодні чехо-словаки не відмовляють. Готові „все“ сказати, все зробити, все віддати, аби тільки закордонна пропаганда працювала в їх користь, щоб тільки у світі аналі, що дішається доля їхньої держави.

Французький генерал Армєно кличє Польщу на поміч: разом — мовляв — матимете 42 дивізії, коли німці не мають ще повних 37. Доля Чехословаччини у Варшаві.

Найкращий польський журналіст, Казимир Смогожевський — найгрунтовніше поінформований корреспондент середньої Європи, має ще холодну кров:

„Ситуація Чехословаччини — каже — не є подібна до б. австрійської. Прага є нервовим осередком держави, якої чеський кадоб адорний і здібний до опору. У Празі знають добре, що чеська політика щодо німців станула на роздоріжжі: треба перетрагувати або ставити опір. Третьої дороги нема, треба вийти на одну із двох з усіма наслідками“.

А Карло Форбах — автор книжки „200.000 судетських німців забагато“, судето-німецький публіцист сказав отверто: „Двадцять років деклмували політики з Праги на женецькій сцені таке: в ЧСР не існує проблема національності. Але сьогодні цілий світ знає, що ця проблема існує і має хворобливі симптоми, — що чеська політика зайшла в кут, що зближається певне актуальна і важка розв'язка — що „правда таки переможе“, як каже чеське гасло, без огляду, чи ця правда буде для чехів приємна чи ні“.

Карло Форбах працює як самостійний публіцист і письменник, якщо поняття самостійного автора у третьому Райху взагалі ще можливе.

Останню свою енуційцію написав Карло Форбах на замовлення Розенберга для „Фелькшпер Беобахтер“, головного органу Гебелса і нац-соціалістичного режиму.

Читав цю енуційцію у вагоні чеського поїзду, а мій колега каже: „Погано, що Муссоліні — деінтересман“.

— Чому погано? — питаю — Муссоліні в порядку: якби обшар помір Гітлерові, або був його ворогом — мусів би воювати разом з німцями, а так може зробити все, що скаже його власний інтерес, коли буде треба. „Деінтересман“ не тріває вічно...

В Чехословаччині така чудова весна, що можна сміло скликати туди — міждержавні спортові змагання, конкурсі жіночої краси, або конгрес Ліги Націй під гаслом: Si vis pacem, para bellum!

Роман Гучванович.



**Таблетки Тогоаль вживаємо:**

в терпіннях, ревматичних, подагрі,	мігрени, нервових болях і голови,
------------------------------------	-----------------------------------

**грип і простуда.**

Таблетки Тогоаль усувають болі і приносять полекшу в цих терпіннях. — Можна дістати у всіх апіках.

### Чехословацький уряд не хоче забрати війська з німецького кордону.

Як подають з Праги, тамошній уряд відкинув англо-французьку пропозицію, щоби забрати зосереджені на німецькому кордоні війська.

#### НАРАДИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВІДЛОЖЕНІ.

Предсідник чеської палати послав відложив на необмежений час наради, що мали початися 31. ц. м., не подаючи мотивів такої постанови.

#### ІНТЕРВ'Ю ГЕНЛЯЙНА.

У „Дейлі Мейл“ появилася інтерв'ю К. Генляйна. Вождь судетських німців виставив домагання автономії для суцільної німецької території, що тягнеться здовж кордону та для 2-ох етнографічних островів. Громадські й самоуправні органи мусили дістати широкі компетенції, зокрема в ділянці освіти, безпеки, суцільної опіки і т. д. Коли Прага не заспокоїть

цього домагання німці зажадають пасибіситу; без сумніву 98 від. голосів висловиться би за приєднанням до Німеччини. Коли репресії не свінчатимуться, це може довести до інтервенції Німеччини з метою: прилучити судетські землі.

#### ГЕНЛЯЙН ДЕМЕНТУЄ.

Провід судетсько-німецької партії заперечив автентичність інтерв'ю Генляйна, що його помістив Ворд Прес у „Дейлі Мейл“. Висловлюється, що Генляйн не уповноважений німецького публіциста друкувати змісту розмови, не вважаючи її за інтерв'ю.

**При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.**

Адміністрація





## Для Вашого любимця тільки пастеризоване молоко „МАСЛОСОЮЗ“

бо воно виживне, смачне, позбавлене хворобливих бактерій.

# Війна чи мир з москвофілами?

Голос у дискусії чільного діяча т. зв. староруського табору.

Дістаємо цю статтю від колишнього сенатора Отаропілі, ради. Миколи Третяка, який виступив своїм іменем у дискусії про організацію чи установах, та який проте безумовно має у т. зв. староруському таборі певне чимале особисте значіння. Сам факт, що п. М. Третяк приймає із власного почину статтю до „Діла“, як того у нашій дискусії на тему відносин з москвофілами, свідчить про життєву актуальність та доцільність цієї нашої прикладної дискусії. Виправдуємо довіру п. автора і містимо його статтю виключно тільки з мовно-правових, т. зв. формальних, анімацій. Визнаємо навіть виступи проти „Діла“ і його термінологію „русский“ та „руський“. Нічого й казати, що виступи п. автора йдуть виключно на його власний рахунок. Редакція від себе відразу зауважує, що з деяких його поглядів ніхто не можна погодитися, інші жову позичають на значному незорозумінні. І так ми, мусимо пригадати, що коли була плітка під Народний Дім у Львові та збирали гроші на нього, то вважали, що це було поділом на „українців“ і „русских“ і тому доцільний уступ статті шкідливим своїми аргументами. Не відкидаємо теж зовсім правди, що українці улаштують собі порозуміння з т. зв. староруськими тільки так, щоб їх собі цілковито підпорядкувати. Ніколи теж українці не сподіваються і не стидаються своєї історичної назви „Русь“. „Діло“ не мало теж нікого інтенції принижувати Отаропілі, як установи. Вважаю, що всі ці справи вимагають ще ширшого нашого висловлення і ми це зробимо в найближчому часі. За те, поруч із отими ріжкими невірними поглядами, є там і такі, з якими згоди можна і треба погодитися, або такі, що їх можна признати базою для спокійної розмови. В кожному разі — вони не належать до типу глумовств „передухою порозуміння“ п. Гамсеника, яких ми не маємо навіть за відповідне реферування „Русским Голосом“: дискусувати можемо завжди тільки з тими, які признають згоди, що річ іде про один нарід і про оборону перед нашою спільною небезпечкою. Саме такий засадничий підхід статті п. М. Третяка є лишнім безумовно віражним і позитивним та підтверджує наш давніший погляд, що й у таборі т. зв. староруських є одиниці чесні, а яких не заважає свідомість народного гори.

Редакція.



Боротьба між братами ніколи ще не принесла добра. З неї все мав користь хтось інший. Рівнож і боротьба між руским та українським табором у Галичині мусить скінчитися катастрофою. Українці моглиб сподіватися скорой і легкої перемоги над рускою організацією, колиб мали силу у своїх руках, яку мають державні народи. Однак в українців того нема, —

а нема також ні концентраційних таборів ані в'язниць. Тому без сумніву кращий буде мир, ніж війна між нами тим більше, що 20-літній досвід від провалу Австрії доказав, що нас русинів не можна знищити навіть по всяких Галергофам, масових розстрілах і по знищенню всіх наших культурних та економічних товариств.

В чім наша загальна біда? На це питання треба відповісти фактами.

Українці називають нас русинів зрадниками, запродавцями, ренегатами і т. п., хоч ми ніколи нікого не зрадили і як була потреба — ставали всім дисципліновано в ради, не запродали ми ні не вирішили нашого імені й історії. Від довшого часу українці з великим зав'язанням виступають проти нашої історичної назви „Русь“, і дійшло навіть до того, що вони вважають її образою для себе. А проте більша частина нашого народу в Галичині, на Закарпатті, на Поліссі, на Волині та навіть у Басарабії, — як це подають самі українські газети — називає себе руським народом. Ствердив це так само Найвищий Адміністративний Трибунал у Польщі, а чеська Академія Наук рівнож повчила, що нема чого стидатися тої старої назви. Доказав це також останній перепис населення у Польщі і в Чехословаччині. Отже дійсність така, а не тиша, і з цим фактом треба погодитися. Однак болюче те, що у переписних формулярах є вже дві рубрики на назву одного народу. Наслідки цього дають себе відчувати вже тепер: коли українці домагаються від уряду якихось діл для народу, то їм відповідають, що в даній справі мусить він засягнути опінії у русинів; колиж русини стараються за щонебудь для народу, то знову чують таку саму відповідь. В результаті остається так як було, і оба табори не досягають нічого. Зовсім інакше виглядала справа, колиб домагання виходило від одного солідарного колективу.

Возьмим під увагу менше важну справу — Народний Дім у Львові. У цій справі написано безліч писем, виникло багато гроша на депутатів і делегації, — ну, а яка користь? При розмовах руских делегатів, в яких і я брав участь може більше як 50 разів, говорили нам: „Не можемо вам віддати Народного Дому, бо до нього мають претенсії і українці, які через своїх соймових послів дали проект вирішити справу Народного Дому, отже мусимо його розвинути“. Таке розглядання триває вже 20 літ. Колиж до властей приходять українці у справі Народного Дому, то їм говорять: „Та установа староруська: русини нею управляли весь час від оснування Народного Дому і збирали були велике майно; трудно їм їх права відразу заперечувати“. Ще за воеводи Беліки-Правомовського був я в делегації з двома членами Народного Дому. Воевода сказав, що перед двома днями було у нього 12 українців і просили передати українцям Народний Дім. Тому мусить він добре над справою призадуматися. А тимчасом комісарська господарка руйнувала майно Народного Дому, так, що майже нічого не осталось ні для русинів, ні для українців.

Так вийшли обі сторони на тій боротьбі і так буде у кожній спірній справі. А чейже знаємо, що члени Народного Дому були і в русинами, супроти чого установа повинна вернутися в руки членів, і булаб вона може і вернула, колиб українці допомогли нам, а не шкодили. Вигралаб наша загальна справа.

Знаю з пережитого, що солідарна акція всіх людей доброї волі і провідників народу підносить його духа, і нарід тоді здібний до всяких пожертв, навіть на жертви крові, як це стає-

джують численні факти (вибори до австрійського парламенту, остання війна). В рішучий момент треба стати плече об плече за спільне народне добро і така постава лиш може викликати ентузіазм та охоту до боротьби на слушну справу.

Нині, після гірких злиднів лунає клич на створення одної, союзної і тривкої, правдиво-народної акції. Відчувається нині, що всі український і український табор, летимо у пропасть, з якої уже не буде виходу, лише смерть.

Отже консолідація!

Якже-ж вона має виглядати? Як до цього дійти? Як поступати? — Отверто говорю: одна і друга сторона до такої великої задачі не доросла! І тут і там є люди загомоні, шкурники і лизуни. Додати треба, що українці розуміють консолідацію в такий спосіб, що руский табор має підчинитися українському таборові без всяких застережень. Має вивагати „кредо“, що його визнає український табор, має зложити зброю перед ним, виректися всякої політичної та економічної роботи, словом — піддатися на власну-неласку сильнішого противника і без його дозволу ні одного слова не казати. Далше, український табор хоче бити у консолідації свою перевагу в руских установах, не лише в „Народнім Домі“, але і в Старопілі і в О-ві ім. М. Качковського, і бажає, всіма можливими способами приборати до своїх рука всі наші читальні та кооперативи. Розуміється, що така насильна консолідація мусить викликати рішучий спротив.

Отже оба табори ще довго мусять жити в азамній боротьбі. Однак інтелігентніші та світліші одиниці можуть хоч у деім припинити цю братовбивчу боротьбу. У мене така думка.

1. Рішити спірні справи мировими судами між собою, а не дитягати їх на сторінки преси, на превелику радість спільних противників.

## Лямпочки БАТЕРІТ ДАЙМОН



2. розмежувати, скажу „високим стилем“ сферу впливів, українці не мають впливати в рускі, а русини в українські установи;

3. морально себе роззброїти, себто звинувачувати себе по селах і між простолюддям не поборювати, назпакі поучувати робітників-інтелігентів, щоб впливали на людей примирно і полюбиво;

4. уважати, що читальні Качковського „Просвіти“ працюють в хосен одного і того жого Народу, в ім'я одної ідеї і для одної землі. Не чинити ніяких перешкод в освоюванні ніким культурно-просвітних огнищ, бо загрозило ніколи не може нашому Народові прирости жодна;

5. не перетягати собі взаємно культурних установ, не лакомитися на чуже майно, дм ініціати;

6. занехати некультурну боротьбу на мові, ножи, револьвери, раз на все осудити і припинити підпалювання собі домів, антикани і за виконання збіжжя;

7. усунути деморалізацію у верхах і між пам'ятаючи польську девізу: „Загрозений до ро-ду, то найбільший іа боляв біль“.

Ось менше-більше німого нинішнього ми У першу чергу повинні часомисити виступати провакаційних статей. На жаль „Діло“ приймає свідомо деякі злобні статті ко- членів рускої суспільности, навіть тих, що припадали і припадають русь до- ванням народнього майна! Висвітлюючи статті в „Ділі“ йдуть статті в руських „Літературних галузях“ зазираючи — має з чого радіти.



Одне у спільним інтересі лежить не ображати себе взаємно невірними звинуваченнями. Усюди можуть дітнутися згодовування. Замість треба мати всі і винити людей, що допускаються огидних дій, а не загальні установи або партії. Треба мати все на увазі, що воєнна психіка адеморалізувала характер. Не знаю, яка ця у „Діла“ підтримати престиж такої старої установи, як Ставропігія? Чейже вона повинна бути дорога для всіх руских і українських людей. Причому тут нелюбий сензор? Ставропігія вже пережила 350 літ, перенесла тяжкі часи, бачила і мала всяких сензорів. Не слід лягати на задоволеність Ставропігії тоді, коли відомо, що Ставропігія грошей тих не змарнувала, а видала на ремонт церкви, інші найкращі у Львові, що піднесло престиж нас усіх, бо свої і чужинці, котрі оглядають церкву, подивляють її красу і вихваляють нас усіх, не питаючи, хто перевів ремонт, чи русини чи українці. Зрештою буває, що і в українських установах не завжди все в порядку, і чи всі люди там на своїм місці? Не допускаймо, щоб нам і Вам говорили: „не вмієте господарити, мусимо вам допомогти учитися!“ Передаймо себе взаємно плігавити, а спомагаймо себе взаємно.

Всі державні народи стали монолітом. У них одна думка, — одна ціль. Пора і нам схаманитися! Пора знайти спільну мову, а не шукати нових для себе назв. Будьмо більше культурні, стараймося подавати собі руки не як вороги, а як рівні брати, що походять від одного батька і матері.

Багато можна он в цій справі написати, а ще більше сказати, але це виходить поза рамки однієї статті

Николай Третяк.



## Плекання зубів це плекання здоров'я!

Хворі зуби це небезпека для цілого організму, бо кожний зуб є зв'язаний із пасоковою системою людини. Тому: плекання зубів це плекання здоров'я! Вживайте постійно Кальодонт, бо він не тільки чистить докладно зуби але теж забезпечує їх перед назубним каменем. Це єдина в краю паста, яка має Сульфоріцінолеат, найуспішніший засіб до боротьби з каменем.

# KALODONT

ПРОТИ  
НАЗУБНОГО  
КАМЕНЯ

## Хроніка Совітської України.

### „НЕПОХИТНИЙ“ КОСІОР ПОХИТНУВСЯ І ТО ЗДОРОВО.

— Увага, Говорить Київ на радіостанції Р В 87 імені Косіора — так трафаретно розповідалися авдіції з української столиці і привіталося вухо українців до цього вступу. І раптом наприкінці квітня ц. р. спікер зазначив: „Увага, Говорить Київ на радіостанції Р В 87“ — крапка. Що це? Помилка? Звичайне недоговорення? Ні! Знову! І знову!... І люди мовчки дивляться один на одного. Там не люблять обмінюватися думками. Тільки може ледве помітно затрепетати куточок уст, тільки швидко-швидко промайне вогник в очах. Коли вже дійшло до того, що знімають імя, надане якійсь установі, якомусь підприємству, то це свідчить

не про добро власника цього імені, занадто він винний у чомусь. Наприклад імя Постишева, надане ріжним заведенням на Україні зберігалось за ними майже рік по видаленні власника імені з України. А тут декілька днів тому іменувати непохитним Косіором і ось на тебе! А це ж людина з партійним стажем, рангою вища буде за Постишева, член партії з р. 1907, член політбюро з року 1930, вступивши голови раднаркому СРСР, голова комісії совітської контролю. Правда, перебувши 10 років на становищі першого секретаря ЦК КП(б)У він мусів розписатися на кінець, що абсолютно не може собі дати ради з українським націоналізмом, який не гине і не гине хоч і нищать його всіма способами. Правда, виляли тоді Косіора, але взяток до Мос-

кви і високі становища надали. Треба думати, що наступник Косіора, Хрущов, бачучи, що такий горіх, як український націоналізм, не так то легко лускати, вважає за краще валити все на рахунок свого попередника Косіора. І похитнувся Косіор. І недобрим словом агадують що жорстоку людину в Україні! І грізним „мemento mori“ мусить бути упадок Косіора для його наступника! Таке вже прокляте місце ця загадкава Україна що хитаються на ньому такі непохитні!

### А „НИКИТА СЕРГІЄВИЧ“ СТАРАЄТЬСЯ...

Перш за все доводиться виправити злочини попередників всякої „контрреволюційної наволочи“ і „діюти“, що нічого не поминали. Наприклад: державні університети, педагогічні і вчительські інститути Совітської України випускають на весні цього року 7.789 педагогів ріжних спеціальностей для середніх

### ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 7.

ЮРИЙ МАК.

## ПОЛОНИСЬКИЙ ГІСТЬ.

— Абесте, пане доктор, лиш були готові за годину виїхати! — говорив мені гуцул. — Тай так заберіть!

— Добре! За пів години можемо їхати! — відповідаю.

— Ей ні! Аж за годину вступаю по вас. Бо ще йду за панотцем. Він з нами також поїде.

Я зробив великі очі. Ще мені не траплялось їхати до хворого з панотцем. Але мій Боже! Як то мало несподіванок відкриває щоденне життя! Чи хворий не має рації? Мало що не за дві треба їхати до нього. А ліків то і до тисяч не дістані! Так роздумую і готовлюсь до далекої дороги. Харчі, чайник, сіль, горщик, ліхвілля в напівчашці і торбу. Термометер, електричну ліхтарку і сірники розміную по кишенях.

Рівно за годину ждали ми у трійку верхи в гірській долині. І хоч ми їхали до тяжко нездорового, проте не можу сказати, щоб ми були засумовані. Не першина. Подекуди сам факт, що пацієнт поклався до себе священника і лікаря різнотчасно, настроював нас мимоволі весело.

Погода була гарна, якби замовлена на довгу прогулянку. Веселиє сонце пригрівало по літньому. Незвичайні краєвиди понад Білий Черемух угорі, манили наші очі і скорочували довгу дорогу. Ми не нудьгували, хоч наша караванська сумка поволі вперед. Якесь дивне задоволення почалося в собі. Ставало м'яко і теп-

ло на душі. І тоді ми едналися з цілою природою.

А з глибоких ярів доходила до нас бурхлива мова потічків і водопадів. У відповідь їм шумів і плівся Черемош, розбивав гранітні перешкоди та котив свої жили далі і далі. І сила його передавалася нам. Щось розтирало тоді і наші груди і рвало нас аж під верхів'я гір.

Аж на другий день коло полудня приїхали ми до хворого. Вжидмо до хати. Хатина мала, але чиста. Тільки трохи темна. Треба хвилину дві посидіти, щоб очі привикли і розпізнали на ліжку високого, сильно збудованого, хоч худого, гуцула, з лицем осмаленим полониськими вітрами. Так і бачив від нього сила і рівновага духа, придбані за час його пустельничого життя.

А хворий цікавиться: коли ми виїхали, куди поїхали і чи швидко. В руках і в мові вчувається стільки гідності, що мимоволі аж дивуєшся: правдивий „король полонин“!

Адже мені муляє одне питання: як до того дійшло, що він тут сам один живе.

— А маєте яких сусідів? — питаю.

— Є! Найближчий сусід — це побережник.

Мешкає звідси п'ятнадцять кілометрів!

— Довго він уже живе на полонинах?

— Понад двадцять років. Хотіли вже його хати ближче до світа, та він так звик до полонини, що не міг без них жити. Коли його перенесли в місцевість, де є вже дві-три хати, він заявив рішуче, що „у місті“ не хоче жити.

— А ви довго вже живете тут?

— Вже буде кільканадцять років.

— Яке до того дійшло?

— Та про це багато говорити, а мало озвучати. Все пішло з того, що я занедужав. Пішов я до лікаря. Він мене оглянув з усіх боків, покрутив головою. Як жид, що купує шкaпe, а да-

лі каже: „Ти, братчику, довго не потягнеш!“ — Я перепудився! — А чого? — питаю. — Бо ти не звачав на себе? — А як треба звачати? — питаю і ледви дышу. — Забудь за коршум! — кричить. — Ну! Це можна! Не питиму, доки мого життя крикнув і я собі з радости. — Забудь за тютюн! — І це можна! — кажу я, але вже кришкучи засумований. — Нему курити, як курити шкoдить! А він мені: і це забудь і то забудь і тамто забудь! — Добре! все те забуду! Але прошу вас, будьте мені вибачні! Кортюка мене бере знати, чи не требаб щось... пам'ятати? А він мені: пам'ятай, що маєш жити в полонинах! На ціле твоє життя вистане тобі кулеца і коров'яча діжка! — І я пішов у полонину. І вкоровався до лікаря. Він мені життя врятував!

На тім інтерв'ю з „королем полонин“ покінчилося. Панотель висповідав жворого. Я приписав ліки. За дві-три години наш „король полонин“ був далеко за нами. Ми їхати спільно „д'хати“.

Рік пізніше, на сам Великдень, довелось знову мені стрітнутися з „королем полонин“.

— Не гнівайтесь, що вам у таке велике „сето“ голову кручу. Але вірте, так мені від тамтої неділі надокучив зуб, що хотів бих зарва його вибрати.

— А чомуж ви день або два дні жорше не зійшли?

— Вчора щойно зійшов я з гори і в полонину дороги поступив до знайомого коваля. Так і так — кажу йому — виберіть мені зуб!

— Вибирав би — каже коваль — щоб знав, що ти є терпим!

— Ти вже про мене не бій-си. Му терпіти! Лиш скоро вибирай, бо дур голови чіпати!

Взяв коваль ліжик, поставив на дощечці і каже мені: зійай! Ліг я. А коваль хлоп моцний.



шкі. Та це мало обходить „Нікіту Сергєєвича“. „Нікіту Сергєєвича“ цікавить цифра учителів мовників, він хоче знати яке співвідношення між учителями української мови та літератури. Щодо призначення нарком освіти Хоменко шанобливо заявив, що учителів української мови випустять 1356, а російської — 397 і чекає добі похвали, бо торік на 10 учителів української мови припадав тільки один учитель російської мови.

— Що ви робите, товаришу? Ви арештуєте підготовку педагогічних кадрів таких спеціальностей, яких найбільше потребує наша совєтська школа в Україні....

„Нікіта Сергєєвич“ був страшний у своєму гніві. Його заступник Бурмістенко нарком Хоменко зі своїми заступниками Ігнатенком та Редьком цілком розгубилися. Потім Хоменко став докірливо поглядати на Ігнатенка, бажаючи підкреслити, що Ігнатенко винний у цьому.

— Це треба виправити і то негайно, ці інструкції „владивація!“ — крикнув Хрущов.

Поміркували і вирішили: негайно відкрити при державних університетах та педагогічних інститутах 7-місячні курси для підготовки аж 2.200 учителів російської мови й літератури. В такий спосіб випустять цього року на Совєтській Україні 1356 учителів української мови і 2597 учителів російської мови.

„Нікіта Сергєєвич“ був задоволений. Це вам не якийсьбудь Косіор, говорив він, підписуючи поспішно повідомлення про це до Москви.

#### „КОНТРЕВОЛЮЦІЙНЕ“ МІСТО ПЕРЕЯСЛАВ.

Яксь анонімова людина обурено пише в цього самого Переяслава до московської „Правди“ що місто багате на пам'ятники старовини: біля мурів його колись російське військо билосся

з печенігами, а ордами Батия; у цьому старовинному місті Богдан Хмельницький приніс присягу на підданство Україні (а деж подіюся російське військо?). Зрозуміло, що всі пам'ятники старовини викликають велике зацікавлення у тих, кому дороге історичне минуле Росії. А тимчасом інакше ставляться до історії свого міста переяславські керманіші: звичка наприклад невідомо куди гармата з часів Петра I, зовсім не звертають уваги на партизанів-соц-шівників з часу громадянської війни... Справді, „контреволюційне“ місто. Але без сумніву, „товариш Хрущов“ не тільки виправить ці помилки, а може знайде ще й нові „пам'ятники“ російського минулого Переяслава.

#### НОВА ПЕСА „БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ“.

Український драматург О. Корнійчук прочитав творчому колективові державного драматичного театру імені Шевченка свою нову історичну песу „Богдан Хмельницький“. Присутні дали високу оцінку цьому творові. Театр прийняв песу для постановки у себе.

#### БАЛЕТ „ЛІСОВА ПІСНЯ“

У зв'язку з 25-літтям з дня смерті Леої У. країни відбулися в київському будинку вчених збори письменників, композиторів, літературознавців та балетмейстрів для вислухання й обговорення музики і лібретта балету „Лісова пісня“. Музику написав український композитор М. Скорумський. Цьому музичному творові збори дали добру оцінку.

#### ПАМ'ЯТНИК Л. ГЛІБОВА.

Цими днями в Чернігові на могилі поета відкривають пам'ятник-погруддя на гранітовому постументі.

Л

#### Непромакальні плащі

Красві і заграничні від 12:90 зол.

поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

творилися при попередніх виборах до громад. Німецькі соц.-демократи, хоч і дещо втратили, але пересічно втримали свої позиції, маючи свою частину усіх німецьких голосів. Комуністи втратили однаково багато голосів і в німецьких громадах, так само як і в чеських.

Також на Словаччині значніших змін, порівнюючи з попередніми виборами, не видно. Лише комуністи втрачають скрізь свої позиції. Їх голоси перейшли до націоналістичних опозиційних партій словацьких і мадярських. Коаліційні чехословацькі партії — соц.-демократична й нац.-соціалістична не лише втримали свої позиції, але в деяких місцевостях навіть придбали голоси.

На Підкарпатті вибори відбулися лише в двох громадах — Великій Березній і Сваляві. У Великій Березній найбільше мандатів дістали соціал-демократи й аграрна партія, що йшла до виборів разом з українськими групами. У Сваляві — найбільше мандатів дістала аграрна партія, комуністи й соціал-демократи. Отже в тих двох громадах найбільше голосів дістала т. зв. коаліційні партії, а втратили москвофілські опозиційні куртяківці й фенчиківці.

Загальний висновок такий, що перемога демократичні й коаліційні партії. Настріб виборців посунувся наліво. Катастрофально впади чеські націоналісти і мають великі втрати крім міста Праги, комуністи.

Що ж торкається виборчого успіху поодиноких партій, то чехословацькі націоналістичні, що здобули найбільший успіх у Празі мали досить значні втрати голосів на чеському селі, зате вирівнялися своїм значним успіхом у мішаних німецько-чеських околицях. Чехословацька республіканська (аграрна) партія придбала у Празі голоси на рахунок націоналістів, але в деяких провінційальних громадах має втрати та виказує успіх на Словаччині і по деяких громадах на Мораві. Лідова (католицька) партія зискала дещо голосів і по селі і по містах. Чехословацька соціал-демократична партія значно зискала в чеських провінційальних містах, а на Словаччині переважала комуністичну. Чеські націоналістичні партії (фашисти, крмаржівці та група Стржбіжівців) втратили майже всі свої попередні позиції. Чехословацька комуністична партія (не рахуючи Праги) втратила найбільше зі всіх партій. У Празі комуністи зліпшили свою позицію на звичайною ліцитацією в патріотизм і націоналізм, в яких перевищували навіть фашистсько-націоналістичні партії. Крім того з величезною напруженістю праській атмосфері у зв'язку з критичною міжнародною ситуацією долося комуністам притягнути на свою сторону немало панічних і настроєвих виборців своїх „близькістю“ до Сов Росії, що, мовляв, не грийти захистити Чехословацьку свою єдиною армією. Цього настрою на провінції вибори відбувалися в більш спокійній атмосфері, не було. Праські успіхи комуністів не можуть заперечувати факт, що чехословацька комуністична партія є в стані розкладу. Ці вибори ясно ствердили, що комуністична партія Чехословацьчини вже перестала бути революційною, інтернаціональною та перетворилася суто чеську, якусь національно-демократичну партію. Колишні комуністичні виборці і націоналістів, мадярів і словаків підчас цих виборів уже не голосували на чеську патріотичну і націоналістичну комуністичну партію, але на націоналістичні партії. Це цілком зрозуміло, тепер чехословацька комуністична партія не виступає з гаслом „самоопреділення як відділення“, як то вона робила раніше, а виступає за автономію для національних меншин Чехословацьчини. Тепер вже під цим гаслом комуністичним гаслом виступають Гейзек Гайнка і т. д. На свій чеський патріотизм націоналізм комуністи дістали лише чеські голоси у Празі, зате не дістали голосів словацьких, мадярських та німецьких. Не хочемо бачити в пророка, але ми переконані, що при наступних виборах до парламенту чехословацької комуністична партія, при іншій міжнародній ситуації, коли вона не зможе вже спертися на „червону армію“, зійде на останній чеською — вона втратить й свою частину голосів.

М. О-м

Перевозить і магазинує

**Меблі, товари**

з усіх і до всіх місцевостей краю.

МЕБЛЕВІ ВОЗИ. Переводить ІНКАСО

Спедиційно-перевозова кооператива

**Г А Р М А**

Львів, Потоцького 11а. Телеф.: 111-21

## Політичні настрої на основі громадських виборів у ЧСР.

Прага, 25. V. 1938.

В минулу неділю відбувся перший етап громадських виборів у ЧСР. Крім головного міста республіки — Праги вибори відбувалися разом у 177 громадах, з того відбувалися вибори в 95 громадах у Чехії, 50 на Мораві, 30 на Словаччині й у 2 на Підкарпатті. Крім того

задовів зуб в кліщі і тягне! Але і зуб потягне за зуб, тай мене зі зубом. Видить, що я їду на ліжнику по долаші, тоді крикнув на свою жінку! — Ти мой! сідай на него! Сіла коваля на мене. Потягнув коваль за зуб. Нема ради. Я знов їду! — Біжи, жінко, ще за сусідкою! Привела коваля ще й сусідку. Посідали обі баби на мене, як на коня. (Плюнув коваль у руки, заперся, потягнув, тай... полетів з кліщами у другий кут кімнати. Зуб прорвався! А розсіяси би! А нещестечко впало би на цес зуб! — заводив я, виборуючись від баб. Бідко моя нещасна з цим зубом! Головка моя бідишнє! Шож я тепер пічну? Куд-ж мені діти-си?! Так я голосив, бо дуже був збавований, що сета мені марно перейдуть!

— Йди до доктора! — каже коваль. — Він хоч вибере зуб а хоч лік дасть! — І так я прийшов сюди.

Не було ради. Я вирвав йому зуб.

— А я думав, що не їсти мені вже цегорічної паски! А чю він не давси вибрати ковалеві?

— Бо цей зуб має три корінні! — відповідаю.

— То зуба з трема коріннями коваль не може вибрати?

— Може! Але на кожний корінь треба було покласти по одній бабі. А що коваль поклав лиш дві, ось тому зуб прорвався!

— А вере це правда? Абесте здорові були і здорові жартували!

А далі почав прощатись. Спінно було йому „сеткувати“.

— Декувать вам, бувають здорові і щасливо „сеткувать“!

— Гостить і ви здорові! — прощав і я його. І пішов мій великий гість. Мішнє і здоровий, розгойдуючись на боки, мов смерека від долиноного вітру.







„українці дали своїм ворогам аргумент, на який важко буде шонебуль скалати, а саме аргумент, що вони використовують скомпанковане міжнародне становище, щоб вести протипольську акцію". Що ж торкається мериторичної справи декларації УНДО, то „Зеспул", „Політики" зазначає:

„Вимогу автономії мусимо назвати в теперішніх умовах шонебуль неспроможною. Якщо колинебудь наші окраїни справді дістануть автономію — очевидно з безпекою для польської людності позиції, які їй належаться з історичних оглядів та з огляду на могутність польського народу, то це буде у випадку, коли Велика Україна добровільно подучиться федеративним вузлом з Польщею. Як бачимо то це дуже мало правдоподібна перспектива. Поза цим не бачимо можливості дати повну автономію нашим східним окраїнам".

Та справді нечувану річ залишив „Зеспул" редакторів „Політики" на сам кінець:

„Не гадаємо, щоб декларація УНДО могла в чомунебудь вплинути на національну політику нашої держави. Маємо занадто багато пошани до великодержавної польської політики, щоб ми могли допускати, що її може управлінювати якась снуціяція партії, про яку ноторібно відомо, що її члени незгідні між собою в ніякій важкій справі. Зате ця декларація причиниться без сумніву до того, що ми усвідомимо собі небезпеку, якою був би для Польщі факт, що Чехословаччина дала повну автономію Підкарпатській Русі. Єдиною відповіддю на

домогання автономії, що його висунуло УНДО, повинно бути категоричне вето нашої політики проти чеських проєктів дати автономію країні, що від півдня прилягає до Червонської Землі і тим сильніше підкреслення найкориснішої розвязки підкарпатської справи, якою булаб передача тієї країни Мадярщині". (Підкреслення наше — Ред.).

Отже панове з „Політики" не тільки не годяться на територіальну автономію українців у Польщі, але й уважають, що мають право ставити „вето" навіть поза Польщею, в інших державах, де живуть українці, якби там хотіли дати українцям автономію! Яке світло кидає це становище „Політики" на все те, що вона досі писала?

Вкінці „Політика" намагається переконати українців, що коли декларація УНДО була інспірована з Берліна (!!), то це дуже послабить ті тенії у Польщі, що змагають до співпраці з Райхом проти Росії. „А чейже українці повинні розуміти — пише „Політика" — що визволення їх у Росії може прийти тільки шляхом співпраці Польщі й Німеччини, а не шляхом боротьби цих двох держав".

Якось дивно звучить те слово „визволення" в останньому уступі після цілої тої статті, що має наголовок „Нещасна декларація УНДО". Нещасною є та стаття „Політики", яка зробить на її читачів, що хотять бачити в кожній газеті і її політичній лінії якусь льогіку, — цілком несамолюбне враження. Ми нею зовсім не перестрашені, хоч — признаємо — надзвичайно вражені. Вернемося до неї в окремій статті.

Дрібна ощадність запевняє позичку під застав дрібної ощадности в

**Пром-банку**

Львів, Гродзкіх 1. І. п.

Тел. 292-15 і 200-15

## Совітська дипломатія на послугах чужої розвідки.

Перед новим сенсаційним процесом у Москві.

Кореспонденти лондонських часописів з Москви повідомляють, що в перших днях червня зачнетися там новий монстрпроцес проти 6. совітських дипломатів, а саме проти 6. совітського амбасадора у Варшаві Давтяна, 6. сов. амбасадора у Токіо і Берліні Юренева, 6. посла у Варшаві, опісля в Барсельоні Овсенка, 6. по-

сла в Осльо Якубовича, 6. шарже д'афер посольства у Варшаві Віноградова, 6. шефа пресо-вого відділу комісаріату закордонних справ Штерна, генерала Гекера, шефа закордонного відділу комісаріату війни, безпосереднього зверника всіх совітських аташе, генерала Васілева, 6. аташе в Лондоні, генерала Смірнова, 6. аташе в Парижі, генерала Яковлева, 6. аташе в Берліні і Токіо та їхніх заступників.

Усіх обвинувачують у троцькізмі та в співдіянні з закордонною розвідкою. Найбільш обтяжений Юренев та ген. Яковлев, які буцімто працювали підчас свого побуту в Токіо на користь Японії, збираючи підчас відпусток вісти для японської розвідки.

Процес буде відбуватися при відчинених дверях.

## Японці заняли твердиню Квейде.

Райтер приносить вістку з північного Гонану, що в суботу досвіта японські передні сторижі ввійшли до укріпленого міста Квейте, положеного на монгольській залізниці.

## ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ КАНТОН.

Домей повідомляє, що японське морське летунство розвинувло живу акцію в південному Китаю. Коло 40 літаків бомбардувало залізничну лінію Кантон-Ковлюн (що лучить Китай з британською колонією Гонконг), зокрема мости і стації та місцевості Шілон і Шатін.

Райтер подає, що 11 японських літаків збомбардувало околицю за дві дні в Вонспа. Школи чималі, покищо голі їх обрахувати.

## 38 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ ПЕРЕД ОФЕНЗИВОЮ НА ПІВДЕННИЙ КИТАЙ.

Недалеко південно-китайського побережжя, зокрема коло Сунтану (в околиці Макао) японці зосередили 38 воєнних кораблів. Вони мабуть мають перевести наступ на Кантон.

## Що писало „Діло" 59 років тому.

Ч. 109 і 110. Вікторон, 29 (17) травня 1928.

### КОНФІСКАТА.

„Вчорашнє число „Діло" сконфіскувала дирекція прокуратури за переклад статті „Про русинів" (питання Київського королівства), вміщені у берлінській газеті „Пост", органі юс. Бісмарка. Дуже незвичайно, що тієї незвичайної цілкової статті не можна подати нашої читаючій публіці на провінції, а видаючи нинішнє число, заповняємо опорожнене через конфіскацію місце іншим матеріалом".

## ПОСВЯЧЕННЯ ФУНДАЦІЇ КОНСТАНТИНА КН. ОСТРОЖСЬКОГО В ТЕРНОПІЛІ.

В дописі з Тернополя подає „Діло" опис посвячення дому фундації Константина кн. Острожського, що мав служити захистом для підупалих місць. Головою комітету, що завідував фундацією, був той д-р В. Лучинівський, головою будівничої комісії був Теодор Сенік, будову вели Захисський і Черник. Посвячення відбулося 12-го травня н. ст.

### МАДЯРСЬКА НЕСПОДІВАНКА.

Мадярський уряд вирішив, що Мадярщина не візьме офіційної участі в парискій світовій виставі, але заявив, що не буде боронити нікому з промисловців, які захочуть взяти у тій виставі індивідуальну участь. Але на інтерпеляцію у цій справі в парламенті прем'єр Тісса відповів, що „як його промисловці радяться, чи брати участь у виставі, та як відповідало, що ні, бо уряд не хоче, щоб участь перших промисловців знебудь уважав за офіційну участь Мадярщини у виставі, а по-друге уряд хоче охоронити промисловців від якоїсь великої шкоди, бо при теперішньому положенні у Франції ніхто не може заручити, що там вшанують якесь мадярське прапор. Ситуація і без того дуже поважна".

Ця відповідь Тісси викликала всюдн тривогу і зробила велике враження в Парижі. „Діло" пише, що хоч Тісса сказав, що ситуація тепер дуже поважна, то вона не поважніша, як була, але Мадярщина не хоче взяти участі у парискій виставі, бо як сонини Німеччини не може робити того, що могло бути для неї немило.

### ОБУРЕННЯ НА ТІССУ В ПАРИЖІ.

Париж, 29. травня. Обурення на Тісса за йти промову в мадярському парламенті у справі парискої вистави росте з кожним днем. Кажуть, що французький уряд доручив своєму послові у Відні розповісти у цій справі з гр. Кальнонім.

### ЗАГАЛЬНЕ ВДОВОЛЕННЯ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 29. травня. Відповідь Тісси на інтерпеляцію у справі парискої вистави викликала тут загальне вдовolenня.

## Чиї літаки збомбардували Лероере?

Вчора настала вістка, що еспанські військові літаки збомбардували місцевість Серре на еспансько-французькому пограниччі.

Тимчасом національні урядові коли твердять категорично, що ті літаки належали до барсельонського уряду, який хотів довести до міжнародних ускладнень. Вже давно на барсельонському летунському майдані перемальовано кілька літаків на національні краски.

У міжчасі французький уряд вислав протест до Бургосу.

## У БАРСЕЛЬОНІ АРЕШТУВАЛИ МІЖНАРОДНОГО КОНТРОЛЬОРА?

У барсельонському порті нац. літак зловити британський корабель. Італійського старшину, що був на чердаку як контрольор, вчора влада арештувала. Згідно з рішенням комітету нейтралізації британський шарже д'афер вимагає, щоб італійського старшину негайно увільнили.

На перехресті звільни хід воза!

## По широкому світі.

Совітський тримоторний літак зорвав кордон Фінляндії. Фінляндський граничний сторожі не вдалося його зістрижати.

До Чехословаччини приїхав шеф відділу зведення Європи британського міністерства закордонних справ. Він відвідає судетські землі.

Шеф французького летунства з 5-ми ескадрионами приїде в неділю до Англії, щоб навідувати осередки летунського вишколу.

Німецький уряд розважав австрійський „Червоний Хрест".

З японського уряду уступив також йти ген. Сугімо. На його місце приїде ген. Інагаї.

(Далі буде).

Присилайте передплату!





Патріотичні поеми.

(Ол. Бабін „ПОЖНИВЯ“. Поєми. Вид. „Сад“; Львів 1938; ст. 96. Обгортка М. Буто-  
вича.)

Є в цій збірці 12 поем, нерівних розміром, різних формою, а спільних настроєм. 11 з них загартуваних, перша, наче застигла — філософська, „Видар сам“ — присвята пам'яті Грицька Чупринки, розстріляного більшовиками за участь у повстанні; „Син отамана“ про отамана Богдана Мечая; „Степ“ про боротьбу з більшовиками; „Базар“ про різню у Базарі; „Могила над морем“ романтично-патристична ода про Мадригу Кастати; „Дідусь“ про батька; що втрапив до в'язниці на війні; „На Максимі“; „Із Крутами“; „Вісім про в'язня на островах більшовицьких“ та „Отаман Петлюра“ — вказують самі на заголовками тему; збірку кінчає символічне поезія про пальму, яку автор прирівнює до народу в пустині.

У цій збірці О. Бабій завартає до дошк сво- го „Іудульського куреня“. Вона має приблизно ті самі прикмети, що давня розмислена поема з тими самими недотачами. Автор покинув сво- бодну строфу, що раз-у-раз змінює розмір і чер- гу рим, перейшовши на чотирьорядкові строфи. Але він не має терпцю втриматися у вибраному ритмі; змінює його по влодохі часто переходя- чи теж на нирні розмір, щоб без важкої причи- ни знову його змінити. Бабій віршує дуже лег- ко, має розмах і сміливість не дбати про звер- тну форму. Він користується весь час прина- їєм „пестинної ліценції“; щоб змінити принці- пі літературній мові, наголоєи, звичайну складню і мабуть несвідомо вживає місцевих галицьких наголосів, хочби в таких словах як „буде“ і „бути“.

Маємо враження, що більшість поем powsta-  
ла кращих, зовсім принагідно; вони занадто ба-  
гатовимі; і нерідко переходять у звичайну про-  
зу, як нпр.:

Як виростеш, то і тебе напевно  
Зустріне може моя, наша доля:  
Заплаче мати в нічку ревно  
І сестри може Богу ся помолять.

Нова повість К. Гамсуна.

79-літній Кнут Гамсун, подібно як Бернард Шоу чи Гергарт Гаушман, не покидає пера, даючи цим доказом великої працездатності і невичерпаної енергії. Його остання повість „А життя пливе далі“ нагадує не один його давній твір своїм сюжетом і тоном. Місце дії — маленьке містечко у північній Норвегії Сегельфос, яке нам уже з одної повісті Гамсуна, так і названої „Місто Сегельфос“. Містечко, що було колись селом, перемінюється у місто; замість дикої природи виростають тут будинки з усіма машинами — пошта і телеграф, банк, суд, аптека, кіно, готель... усе давнє гарнє змінюється, але життя має власні закони: пливе далі. Люди змінюються під впливом цивілізаційних змінювань і тільки в деяких з них у душі житуть ще природні потреби та інстинкти. Для одних вони добрі, бо дають їм щастя, для інших лиховіси, бо породять конфлікти із собою та середовищем.

Ось подружня пара — директорів пошти. Їй увесь час у бюрі, добре вихований, добрячий міждий, — вона привезла до такої містичної музики студії з Берліна і не має пера ким грати на фортепіані. Їй подобається інтикар і вона починає невинно з ним фліртувати. Може і кохається в ньому? Хто це може знати? Вона щодо цього непевна. Показується, що всі види почування в ній згасли. І коли аптекатор ожениться, вона покінчить самогубство, але так дискретно, так обдуманно, щоб ні повірили у нещасливий випадок.

Поруч цієї мрійливої, романтичної постаті камо другу жінку, привязану до життя, як риба до води. Вона має вже 50 років, але по-видається на 20 років молодша так і виглядає, так і живе. Коли мала 17 років виїхала за батьком купив у Сегельфос і тепер уже має внучку. Усі в звуть "бабусею" жартом. Вона віддає своє одне знайомство зперд 20 років і згодом молодість. Іде за своїми природними потребами — всі про те знають і голосно це не говорять, але через це не думають про її впадо. Деякі навіть азздрять її повного

A60:

І думаю: ось цей юнак нелітний,  
У якого усміх кволює дитини,  
Не стерпівши, що край в неволі рідній  
За зброю иння — і тут в горні загини.

A60:

Всі воювали, хто мав духа.  
Старі, малі та ще й жінота.  
Нечай також наказу слухав:  
Зродилась до війни охота.

Сила О. Бабя у простоті, в ясних, звичайних образах, наближених до народної поезії або у декламаторським патосі, що напевне ефективно виходить, коли його слухати з естради. Слухаючи можна пропустити одну-дві строфи і ще на час зрозуміти в чому річ, можна і не звернути уваги, що в одній з тій самих строф автор уживає слів „товпою“ та „порбою“, „влада“ і „власть“, які це були два різні поняття. Зате склавшись уважно над книжкою нелегко зрозуміти таку поему як „Світ і людина“, навіть філософічно підготованому читачеві. Не розуміємо й найі символів, ні понять, ні навіть — самої теми.

Вся збірка дуже нерівна. Є в ній гарні  
сильні строфи, за якими йдуть водянисті,  
акорди доброї лірики, що переходять у зайвий  
кування про ідеали, свободу та героїство. Ска-  
зати щось нового, гарного та розумного про  
свободу та героїство — нелегко. А підкидати  
поняттями небезпечно — як ножами...

Любити світ, життя, ми не могли б,  
Колиб любови в світі дух помер.  
Ми все ішли від Скили до Харибди:  
Все Франц з Асизу був і Робеспєр.

Більшість людей неподобна ani до Франца  
з Асичу, ani до Робеспера, як і більшість добрих  
поезій не холяться між Смиглем і Харибдою  
— наївності і філософії. Жаль, що О. Бабій  
не має пуртка поетів, де вірші кладуть на вар-  
штат, як ...діяменти; — шліфують М. Р.

життя, зрівноваженої вдачі: ця жінка зуміла піти за своїм природним хистом навіть серед неприродного життя.

Справжньою головною особою повісті Гамсуна є Август Скрізьбувальний, відомий нам уже з інших повістей. Його професія неозначена — він нібито робітник, нібито підприємець, пан і слуга. Бував скрізь і скрізь умів достосуватися до обставин, брати життя таким, як воно було. Він має багато уяви, але тільки в інтересах, дрібних інтересах, що дозволяють йому жити із дня на день, легко. Про те, що було вчора вміє не думати. Мав колись гроші, забув про них і коли вірна йому Павлина привезе йому їх, він не зможе навіть пригадати собі, як це було колись. А вміє особа, яку він кохав найпалкішим серцем, не буде терпіти ні хвилюватися, бо кожний новий день пірве його новими вражіннями. Він на всьому розуміється, всі звертаються до нього за радою і він уміє дати практичну раду всім, а сам зробить, що примха йому накаже. Чи варт самому робити зусилля, щоб змінити своє життя? Навіть там, де йде про гроші, які потребує або про дівоче серце — не буде боронитися. Усіх розворушить, захопить до діла, а сам стоятиме осторонь, приглядаючися суєті людській. Довкола — бідна нужда, глупота, підлота, пересуди — він усміхається до всього з погордою, хоч любить життя і людей.

Важко рішити, чи Гамсун стоїть на боці свого улюбленого героя, в душу якого вложив чимало із своїх почувань, чи дивиться на нього з іронією. Він не вміє змальовувати „позитивних“ героїв — тільки мрійників-чудаків, бродяг, зайдигодов, напів ідеалістів, напів пересяклих песимізмом. Остання повість Гамсуна має як і не одна попередня легкий натяк на символічність зміст життя малих людей, але нею наскрізь реалістична, часто із брутально-реалістичними сценами.

Переходи дорогу, куди йдуть тільки у прямовисній лінії, а не розп'як!

Літературна хроніка.

## ТАБРАН ГЕРОСМ ПЕСИ

Уперше з'явився на сцені як головний герой — як великий політик і дипломат Таюран, приятель Дельтона, пізніше революційний агітатор в Апенні, дитя, що очолює дипломатичну кар'єру при Наполеоні і вкладає її аж до становлення амбасадора при Людовіку Філіппі, амаляючи всіх великих успіхів і позбавляючи французької зброї та політики. Досі Таюран виступав у п'єсах з Наполеоном поруч імператора як піврідна фігура, як це і було в останній Наполеонівській п'єсі Брунера. П'єсу про Таюрана як велику індивідуальність нашого німецького драматурга Герман Кессер, Таюран знаведений як розумна та чесна людина, що має іти за подвигами і використовувати останні для своєї праці. Кессер використав для п'єси останню монографію про Таюрана — Дуфа Купера.

### ПЯТЬ СПОКУС ЛЯ ФОНТЕНА

Відомий французький повістяр і драматург Жюль Жироу видає збірку "Пять спокую Ля Фонтена". Це п'ять відгуків про великого байописця, малює нам, легко, а дотемно, і з великим поетичним чаром, як усе те, що пише Жироу. Ля Фонтен на думку Жироу зумів побороти в собі п'ять спокую, які загрожували його генію: спокую буржуазного життя, жінок, товариського життя, есгетичного та реалістичного і врешті: спокую "великої літератури". Ця остання спокую Ля Фонтен прориває найважливіше місце, повноюж, як легко байописець міг задики своїм званням і найбільшим письменником своєї доби поборувати ети "великим" використовуючи форму великої поеми або трагедії. Ля Фонтен воля життя великобачного письменника і дрібні байочки, задики життя саме стає безсмертним.

БЕРНС НЕ ВМЕР ВІД АЛЬКОГОЛЮ.

Безальна душка в історії літератури таке, що сла-  
ний шотландський бард Роберт Бернс помер у 38-  
літньому віці від самогубства. Саме розширеному  
англ. критика Джеймса Кратона Бранна „Бернс  
у новому світлі“, основана на недовірчистій студії. На  
ствердження, що тодішні медичники не зміг ще опитати  
діяльності людини, як жінки вмирали. Бернс дуже то-  
во працював на життя і мав серйозну вадку, якої  
жінки не розуміли. Творча сила поета була неперемож-  
ною і якби він мав такі самі матеріальні умови розвитку, як  
Байрон або Шеллі, то казали б, що він був іншим  
великим поетом.

ДВІ ФРАНЦУСЬКІ НАГОРОДИ.

Велика шпори́на нагородил фр. «література високо-  
дільної» принале цього року Рене Піло на збірку по-  
ведь п. а. «Кордоні землі». Одну з моделей між ними  
знаходить дівчі аристократів. Жорі аристократів так  
якоку вартість мистецтвості книжки Піло «Рос від Гуд-  
націона станиці», що заманувала до нагород.

„Нагороду вітання“ за пригодушню повість д-ста Бернард Франк за повість „Шогун“. Франк є капітаном корабля і плаває від американськ. літ. Шогун відома комедія „Над-Калером“ уявляє до вимоги Агмед-пашу з його генеральним штабом; потім був королем-летимши у Сел-Надер. Від 1920 р. присвячується літературі. Дві книги були контрабандними при цій нагороді (заста до Шогун зі своєю повістю „Восхоп по Мадристані“ і Елі Мазр зі своїм зра-діжним подорожжю по Туркестані та Монголії. У за-бороненні 1941“.

ПОЄДИНОК ДВОХ ДРАМАТУРГІВ.

Два знамениті французькі драматурги Альфред Брассієн і Еміль Бурже акцентували увагу на собі — поодиноким. Притому — літературно. Е. Бурже залишався франц. театр „Комеді Франсез“ і в нього відмовлявся вступати після Бернштайна „Місто“. Можливо, внаслідок при цьому свій осуд про нів. Ситуація тут різна, що він перший обрав Бернштайна. Бернштайн має право відвертати від себе і вбрав шовда. Випустив трохи крові Бурдетові і навіть і він не погубився. Це вже 7-ий постріл Бернштайна; він любив боротьбу і конфлікти такі самі, як знайомих своїх псах, пристрасних і брутальних. Сам же власний театр, де він 30 років ставив свої п'єси з великим успіхом; має славу та гроші, але його нездатна зрозуміти його думки про безсмертність чи тільки решки гуманізму своїх суперників. Царська критика не хотіла наголи, щоб просвітити конфліктіві драматургія, абижму релігій, щоб була не трішки сдівана складеною ними комеді. Мораль цієї комедії така: не, не з письменників залима похвалити: авторська адляція — не допоможе ні його талант, ні шпала — він ємнічиве саба.



## Сторінка без політики.

### Нова американська мода.

Жінки цілого світу вживають найрізноманітніших способів, щоб придумати завжди нові прикраси до своїх одягів, якусь нову причіску і т. і. Словом, жінки всіх країн є справжніми невіддільними пані моди, хоч на що зваля вони зовсім не нарікають. Та американки виявляють найчастіше не лише велику винахідливість у різних новинках моди, але теж чи не найбільшу у світі ексцентричність. Пам'ятаймо добре, звідки вийшла мода носити годинники замість підв'язок, малювати собі нігті на ногах, малювати ноги замість носити панчохи і т. і.

Тепер американські красуні придумали новий спосіб, щоб не лиш звернути на себе увагу, але щоб здобути теж признання найбільш ексцентричних жінок у світі.

Отже найновішою новинкою, яка розбиває багатим американкам нудьгу на пляжах Флориди — це випалювання найрізноманітніших узорів на тілі. Щоб наші пані не перелякалися неприємного слова „випалювання“, відразу мусимо зазначити, що про справжнє болісне випалювання нема навіть і мови. Навпаки прегарні звори і сіпости творяться на тілі зовсім безболісно. А саме молоді американки закривають собі тіло у відповідних місцях спеціальними шаблонунами і виставляють його відтак на вплив соняшних променів. Такі шаблони роблять звичайно з пергаментового паперу, який не пропускає світла і при допомозі товщу наклеюють його на плечах, бо на плечах є найбіль-

ше місця на звори і там теж такі звори можуть досягти доволі величини. Ясно, що довкола шаблону тіло опалиться і згодом потемніє. Під шаблоном тіло залишиться біле, чи пак збережить свою звичайну, природну барву. Таким чином можна викликати найрізноманітніші ефекти.

Як ми вже згадали, найкращим місцем на звористе опалювання є плечі. Деякі американки мають цілі плечі опалені у найрізноманітніші звори і прикрашені гейби природною коронкою.

Звори до шаблону рисують найліпші малюнки, очевидно за добрі гроші, що теж причислюється до поширення нової моди. Адже в Америці все, що дороге наймодніше і найгарніше.

Сама думка випалювати звори зовсім не нова. Вже в давніших часах вживали цього способу королівські городники, щоб приготувати різні овочі, призначені на королівський стіл. Вони наклеювали на квітах, чи на овочах, які ще не доспіли, шкіряні монограми своїх монархів, повитинані прецизно зі шкіри. Під впливом соняшних променів овоч дозрівав, набирав жовтого, чи рожевого, або й червоного кольору в незаслонених місцях. Зате місця закриті шкіряним монограмом, залишалися біло-зелені. Таким чином на королівський стіл подавали підчас бенкетів овочі з королівськими монограмами.

### Англійська королева робить ухил від традиції.

Англійська королева-вдова Марія дістала запрошення на відкриття нової дівочої колегії в Ессекс. Напередодні відкриття управителька нової колегії дістала такий лист від особистого секретаря королеви:

„І королівська величність бажає собі, щоб я повідомив Вас, що вона просить не давати їй золотого ключа підчас інавгураційної церемонії. Королева хоче відчинити головні двері заведення при допомозі звичайного залізного ключа“.

### „Мерлець“, який

У Франції в департаменті Нор відбувалися перед кількома днями справи до т. зв. пасивної оборони. До спраг запросили органів влади й „цивільно-добровольців, які мали виконувати деякі функції, що їх іншими разами виконували військові“.

Добровольців зголосилося багато. Одному мешканцю Валенсієну доручили відтворити роль в акції, яка мала відбутися в палаті Сен-Дені, де була приміщена пожежна сторожа.

Доброволець мав удавати мерця і він положився на землю й терпеливо ждав, аж його заберуть санітети. Та про нього мабуть зовсім забули і навіть не повідомили, що справи „пасивної оборони“ закінчені.

### Чародійні окуляри.

В деяких закордонних журналах появилася недавно коротка вістка про „чародійні окуляри“, що їх винайшов дрезденський учений Макс Клейнер.

На перший погляд новий винахід — це зовсім звичайні окуляри. До них прикріплені шнурок і на кінці шнурка прикріплений прилад, щось гейби в роді кишеньової батарейки.

Новий прилад ще не улаштований і д-р Клейнер не осмілює ще виставити, що хотів і не припинює ще своєї праці. Він запевняє, що за рік-два окуляри стануть справді „чародійні“. Вистане їх натягнути на очі, щоб усе бачити наскрізь, без жодних перешкод і з найбільшою докладністю.

Все такі винахідники вагаються: чи його винахід принесе користь людству, чи радше він зробить людству медичку послугу. Чи не краще обмежити користування окулярами і застосувати їх головню до медицини. Ось такі питання турбують винахідника д-ра Клейнера.

Бо справді, уявляю собі, які клопоти й пакости дадуть спричинити такий новий винахід, якщо його можна було купити в аптеці!

### мало що не вмер.

„Мерлець“ людина скромна й обов'язкова, лежав терпеливо й довго виконував доручену йому функцію, переконаний у сто відсотках, що у призначену пору, згідно з наказом, його заберуть. Минали таким чином цілі години. „Мерлець“ довго лежав.

Стемніло. В той час почало вертатися до редакції пожежні авто, які брали участь в алармі. Одно з ает погасивши призначений вогонь, окермувалось просто на „мерця“ і було його напевно роздавило на смерть, якби він не згасався в останній менті на ріпці ноги й не пустився що сил утікати, не дбаючи вже про те, що таким чином не повинувся наказом!

### окуляри.

Сидить собі чоловік у каварні, або у трамваї. Злюдий бачить докладно, чи він має годинник, портфель і чи в тому портфелі є якісь гроші.

Сидить в хаті й не маєє найменшої охоти когонебудь приймати. Гість дає йому, відтак вибірає в кишені окуляри і бачить, що як приталось і ждете, поки він не відійде.

Листар приносить листа. Сторожиха напевно подбав про чародійні окуляри і знатиме всі тайни льокаторів.

Вкінці останній аргумент, чи не найбільше переконливий. Молодець виявив давнину свою любов та одностано бачить як у її шлунок відбувається процес травлення.

„Життя прегарне — сказав хтось — лиш треба мати окуляри“.

Справді, чи варто мати окуляри, чи ні? Покищо можемо потішатися, що винахід д-ра Клейнера ще виллає писаний і ледви чи з нього вийдуть „чародійні окуляри“. Покищо сама вістка сильно „чародійна“.

Не вхола на дорогу несподівано!

### ЗАСУДЖЕННЯ НА СМЕРТЬ ПРОКОВНУВ МЕТЕР ДРОТУ

В американській в'язниці Сін-Сін сидить пеляк Йосиф Рилович, засуджений за грабіжкове вбивство трьох жінок на смерть. Щоб не піти на електричний фотель, Рилович наложив сам на себе руки. А саме користаючи з негусти сторожів, вибивав із матеріала свого ліжка пружину, поломив її на дрібні кусні і відтак контаив по кусневі дроту. Ясно, що по якомусь часі його схопили страшний болю у шлунок. Лізля відставили до лічниці і там при допомозі променів Рентгена відкрили справжню причину болю. Негайно перевели на самовільну операцію і вичистили жолудок і залишили засудженого у лічниці тільки на те, щоб міг повного видужання посадити його на смертельне електричне крісло. Президент візаву прохання за помилування.

### ЕСКИМОСИ ХОЧУТЬ ІЗДИТИ НА КОЛЕСА.

Трагічна смерть відомого американського летуна Віллі Поста і Віллі Роджерса ще а дні не прогомонила в Америці.

Обох летунів стрінула смерть підчас їх останнього лету до північного бігуна. Іх там знайшло двох ескімосів, які перевозили таке сінтанки до батьківщини. Обом ескімосам дали в нагороду за їх труди й зусилля доволі велику грошіву нагороду, однак їм захотіло реверсі. І справді недавно у Сіпа, пристані 3-ї Держав над Тихим Океаном, відки відходив кораблі до підбігунових околиць завантажені на крабелъ два ровери, призначені для ескімосів. Ці ровери жертвувала їм жінка покійного летуна п-і Пост. Годиться при тім зазначити, що ескімоси майже не будуть користати з роверів, бо тільки дуже короткий час терен на даній півночі стає пригожий до наколесницької їзди.

### В ім'я загального добра.

Великі уми всіх часів звертали завжди найбільшу увагу не тільки на ціль людського життя, але й шукали засобів, як облекшити і утконоалити те життя. Таким чином соціальні, себто суспільні справи, займали в філософії і займають досі — чільне місце. Знову у суспільному питанні найважливіше те, як утворювати різниці в побуті поодиноких людей і шпани клас, суспільних верств, бо ті різниці і корінь і головна причина всіх суспільних конфліктів, усієї ворожнечі, усього лиха. Справді вирівнювання тих різниць не маловажна для якого народу, особливо важна вона для народу в нашому положенні. Поділ на верстви і незгода між ними дуже ослаблюють націю і зокрема кожну верству, тому теж мусимо заваляти всіх засобів, щоб усі стани й верстви в народі зєдинити під одним гаслом, для одної мети. Національна свідомість у всіх станах народу — це звичайно певна запоруха, що в стани зуміють відірвати і підпорядкувати свій окремий інтерес інтересам загалу. Для такої свідомості найбільш пригожний спосіб є загальний добробут. А найдоцільнішим способом на створення такого добробуту ми маємо загальну раціональну ошадність. Ошадність раціональну ошадність, себто ошадність своїх ошадностей у рідних фінансових утворах, повинен кожний українець уважати за свій суспільний, громадянський і національний обов'язок. Це сьогодні одна з найважливіших національних проблем — і хто сам виконує той обов'язок та ошаднює в тім напрямку несе ошадних, той дає собі найкраще свідомство ошадності й патріотизму.

### ВЕСЕЛЕ

#### ПОЖИЧКА.

— Чи можеш позичити мені 25 копійок трамвай?

— На жаль, ні, бо маю лиш цілу пену.

— Добре, дай мені пятаку, то поїду трохи кою.

#### АМЕРИКАНСЬКА ФІЛЬМА.

Директори фільмового студія працюють пробному висвітлюванню нової фільми Рамтом, підчас найнижчої любовної сцени апарату залунали якісь несамовито-проникливі звуки.

— Гальо, хто там так кричить? — аж відскочили на крісці один із директорів.

— Нічого страшного, — відповів їм чорночорно режисер — це чоловік, який закривав.



## ЛИХО УСУВАЄМО — ДОБРО ТВОРИМО

в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові

ул. Словацького ч. 14.

(ФІЛІЯ БАНКУ: Станіславів, ул. Собієського ч. 11).

## Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписала конкурс на погіску новелю, оповідання або гумореску певних розмірів найбільше на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речись присланих: 1. червня ц. р. 3 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: пошодоби автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й автори. До новел під псевдонімом треба додати записку коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукопи-

си повинні бути дуже чіткі, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким маргінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотіли після конкурсу дстати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відібрати їх у редакції або прислати на кошті пересилки.

За найкращі новелі призначаємо 5 нагород, а саме: за I-у — 50 зол., за II-у — 30 зол., за III-ю — комплет Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

## ПІДЛЮТЕ

Гірський Живець, купелеве Заведення і Літниця — в Горнах над рікою Літницею на висоті 700 м. понад рівень моря. Мінеральні підземні води, сірчано-солоні, березинні, газелі і мінеральні.

Початок сезону: 15. червня. Курортної таяси нема. Комунікація: Залізницею до станції Брошнів (на лінії Стрий—Станіславів) а звідси лісною залізничною зучба з ранішньої побідами на місці. На заховлення гостей, що їдуть лікуватися до Підлюте, висилає управа Живця до Брошніва авто-дрезину. Адреса й інформація: До 1-го липня: — Управа Живця Підлюте, — Львів, вул. Клушницька 3, тел. 248-62 а від 1-го липня: Управа Живця Підлюте, — пошта Осмолода-Підлюте.

1-3

## Відклик Союзу Українок.

До  
Воєвідського Уряду  
у Львові.  
через  
Городське Староство  
у Львові.

Головний Виділ Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові до рук голови Мілени Рудницької, Львів, вул. Над Йром 7, вносить

відклик

від рішення Городського Старости у Львові з дня 6. V. 1938. р. L. Pol. B. 4/904/1stow/38 г., яким завішено діяльність Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові.

Воєвідський Уряд!

Городське Староство у Львові рішенням з дня 6. V. 1938 р. L. Pol. B. 4/904/1stow/38 г. завікло діяльність Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові. Проти цього рішення вносить Головний Виділ відклик

з таких причин:

1. Цитоване рішення Городського Староства ґрунтується на фактичній підставі, яка є суперечна в дійсним станом річей. Наслідком цього правні висновки з такої фактичної підстави є безосновні. Зокрема заклиди, поставлені Товариству з цитованим ореченню, представляються в дійсним стані річей у такому світлі:

а) Заклид, що співпраця Союзу Українок з українськими нежінотними організаціями перчить постановам статуту, є зовсім нестійний. Насамки, така співпраця Т-ва з українськими організаціями й установами, що мають подібні завдання і ділянки праці, належить до статутних прав і обов'язків Союзу Українок, про що зарано говориться в кількох місцях статуту Т-ва. І так §. 4 уст. 4 статуту постановляє, що Товариство „висилає свої відпоручниці на місцеві збори, відали, наради, засідання організацій і установ, споріднених з Товариством з метою діяльності“, при чому ясна річ, що йде тут про організації й установи жіночі, а загалом, бо сорузу співпраці з жіночими організаціями нормує інший уступ статуту (§. 4, уст. 3). Находимо далі в статуті постанову, що відпоручники українських інституцій і товариств, запрошених Головним Виділом (§. 23,

уст. 2). Аналогічно в Загальних Зборах Філії і Клуба С. У. беруть участь відпоручники повітових і місцевих українських товариств (§. 49 і 63). Також цього роду постанова, що одним з обов'язків членів Т-ва є „бути діяльною громадянкою та піддержувати позмові працею і жертвенністю українські національні установи“ (§. 12, уст. 5) свідчить про те, що тісна і дружна співпраця Союзу Українок з іншими українськими організаціями, як напри. Просвіта, Рідна Школа, Р. С. У. К. і інші кооперативні центральні, Сільський Господар, Українське Гігієнічне Товариство, Відродження й інші, належить до круга і способів діяння Товариства, устійненних статутом. Товариство обіймає різні ділянки праці, як культурно-освітню, господарську, кооперативну, гігієнічну, харитативну і т. і., і мусить порозуміватись з іншими краєвими установами й організаціями, що ведуть таку саму роботу в цій діяльності. Коли напри. статут Т-ва накладає на нього обов'язок вести між жіноцтвом пропаганду ідеї кооперації (§. 4, т. 18), то очевидно Т-во мусило уявлятивати з Рівнілним Союзом Українських Кооператив зміст і форми цієї пропагандистської праці. Доказ: статут Т-ва §. 4, уст. 4, §. 23, уст. 2, §. 49, §. 63.

ад 2) Правдою є, що Товариство zorganizувало музейну секцію, а саме зробило це згідно з постановами §. 4, уст. 2 статуту („Товариство творить для полагоди справ Товариства окремі секції, комісії, комітети, яких діяльність устроєвана окремими правліннями“). (Завданням цієї музейної секції є збирати вияви творчости і пам'ятки діяльності українського жіноцтва, як напри. мистецькі твори жінок, пам'яткові предмети по заслужених жінках, архівні жіночих товариств і т. і.) Правління секції знаходиться між паперами Товариства, які забрало Городське Староство). Істнування і діяльність такої музейної секції є одним з засобів до осягнення мети Т-ва, а саме до піднесення духового рівня українського жіноцтва та збільшення його впливу на національну культуру (§. 3, уст. 1 і уст. 2 статуту), отже твердження, що „статут не передбачає можливості зворення музейної секції“ є нестійне, бо статут загалом не вичисляє, які секції при Т-ві мають істнувати.

Що торкається музейної збірки для „Музею історично-воєнних пам'яток“, яка мала зображати участь українського жіноцтва у війні, то щоправда Т-во мало намір таку збірку перекласти і видати в цій справі комунікат, який помістив в пресі, уважаючи збірку всяких історичних пам'яток, зв'язаних з діяльністю жіноцтва, за річ не лише абсолютно загальною,

але також за згідну із статутом. Одне тому, що не було закрестіоноване Городським Староством, Товариство від цього відступило і ніякої дальшої акції в цьому напрямі не вело і тому твердження, що нібито музейна секція займалася збіркою домашніх участі жіноцтва у національних боротьбах не відповідає фактичному станові річей. Докази: статут Т-ва §. 4, уст. 2, правління музейної секції в актах Т-ва і переслухання в характері свідка голови музейної секції п. м-ра Ірини Гургули, замешкалої Львів, вул. Підваддя 9.

ад 3) Не відповідає правді немовби Т-во дозволило на організування в грудні 1937 р. у своїй домівці фантової лотерії без дозволу скарбової влади, чого найкращим доказом є факт, що скарбова влада ніколи Товариства за недовозолену фантову лотерію до відповідальности не потгала.

Фактичний стан справи був такий, що Т-во позичило свою домівку на засідання комітету студентської забавової вечірки. Коли кілька днів пізніше дійшло до відома Т-ва, що в справі цього засідання ведеться якийсь слідство, голова Товариства зголосилася до пана городського старости і зложила згідно з правдою протоколярне висношення, що Товариство зі згаданим забавовим комітетом і засіданням нічого спільного не має. Городський староста прийняв це висношення до відома. Докази: Протоколярне висношення голови Товариства в Городському Старостві (в актах цьогож Староства) і переслухання в характері свідка п. Константина Малницької, зам. Львів, вул. Лісна 17 (опіжунки згаданої студентської вечірки, яка проводилася на засіданні забавового комітету, що відбулося в домівці Т-ва).

ад 4) Щодо закиду, що Союз Українок порушував в рр. 1924 і 1925 справу смерті члена Т-ва, бл. Ольги Басаряб, на міжнародному терені, то тверджуємо, що Союз Українок ніколи не був членом Міжнародної Жіночої Ради і делегатом на її конгреси ніколи не висилав. Доказ: Акти Товариства.

ад 5) Не відповідає фактичному станові річей твердження, немовби дня 17. II. 1929. р. Товариство урядило прилюдну збірку і маніфестаційну продажу кокардок без дозволу адміністраційної влади та що Воєвідський Уряд у Львові дав Товариству за це упіщення. Заклид урядування прилюдної збірки і маніфестаційної продажі кокардок ніколи адміністраційною владою Т-ву не був зроблений і ніколи Т-во за такий вчинок упіщення Воєвідського Уряду не дістало.

Запам'ятай два слова

„Мила-Центросоюз“

В дійсності справа була така, що Городське Староство у Львові без ніяких правних основ завісило дня 16. березня 1929. р. діяльність Т-ва, але вже по кількох днях воно відкликло це своє зарядження, бо Союм Річепосполитої прийняв у цій справі на своєму засіданні в дні 22. березня 1929. р. нагайний висновок такого змісту: „Союм завізвляє Уряд цодфнути негайно зарядження львівського Городського Староства з дня 16. березня ц. р. 164/29, силою якого завішено діяльність Т-ва Союзу Українок у Львові“.

Отже перше ні Городське Староство у Львові, ні Воєвідський Уряд у Львові не закликали Т-ву, що воно перекло незаконну збірку, а тільки, що таку збірку перевозили деякі члени Т-ва. Подруге виявилось, що ці три пані, посуджені за незаконну збірку, не є і ніколи не були членами Т-ва. Потретье, навіть коли ці пані були членами Т-ва, то за їх діяльність поза Т-вом Т-во не відповідає. Тому тодішнє зарядження Городського Староства у Львові як із фактичного, так із правного боку не видержувало критики і було відкликане продав кількох днів. Доказ: Протоколи засідання Союму з дня 22. березня 1929. р. і писанно Городського Староства у Львові з дня 16. березня 1929. ч. 164/29.







— Іспит зрілості в Коломиї. В цьому році іспит зрілості в муж української державній гімназії в Коломиї почався 4. ц. м. До письменного іспиту засіло 43, причому репробували 12, при устнім репробували 4, а один відступив. Іспит зрілості склали: Харжевський Н., Черв'яківський Р., Данилович Е., Демелюк П., Фастрига М., Гаєвський Р., Гайбовицький В., Гнатюк О., Гришук Б., Гумілянович С., Яремич М., Кляпчук М., Котлярчук Д., Лютиник Е., Левницький Р., Лудчак Ю., Маршалюк П., Машак М., Микитюк М., Паливода Л., Парасюк М., Подоляк І., Ришка Р., Сенюк В., Стрільбицький Я., Шеремета Р.

— Не шанують наших свят. Багато громадян Старого Знесіння дістало повідомлення від львівського магістрату видачу V., що на день 2. червня год. 10. рано, визначено комісію, яка має перевести примусове виконання виласнення деяких ґрунтів кат. громади Львів—Знесіння, по-ложених при залізничній лінії Львів—Стоянів. Ці ґрунти виласнюють у користь львівської дирекції залізниць. Цікаво, що магістрат не міг знайти іншого дня на переведення комісії у згаданій справі, лиш саме день урочистого гр.-кат. свята Вознесіння. При тому зазначаємо, що населення Ст. Знесіння здебільша українське і між зацікавленими у виласненні є велика більшість українців. Одночасно знесінська громада святкує своє рокове свято, празник Вознесіння, у своїй парохіяльній Святовознесенській церкві. Годиться замітити, що в часах, коли Знесіння було самостійною громадою, і мови не було про якенебудь непошанування гр.-кат. свят чи нашого обряду. Також перед прилученням Знесіння до Львова, ріжні достойники з міста обіцявали повне пошанування гр.-кат. свят, кажучи, що підчас наших свят не будуть виконувати ніяких прилюдних робіт і т. д. Виходить, що ріжні обіцянки до нічого не зобов'язують. А чейже з католицької держави можна вимагати пошанування католицьких свят.

— Під увагу власникам австрійських довоєнних поліс. До польського міністерства скарбу надіслане меморіал з проханням, щоб воно почало переговори з урядом Райху у справі вальоризації довоєнних австрійських поліс, що є власністю польських громадян: Австрійські довоєнні аккураційні товариства, якюували свої капітали частинно в облігаціях, які здевалюувалися, а частинно в будівлях, що залишилися ненарушені. Закладені тією справою повинні негайно звернутися до посла о. пралата Любельського, пароха в Тарнові, що займається тією справою. На відповідь треба долучити поштовою марку за 25 сот.

— Новий титул. Міністерство освіти у Варшаві розглядає проект; щоб увести новий науковий титул з огляду на особливий вагу міграційних і колоніальних справ. Високі школи малиб віддавати дипломи магістра міграційно-колоніальних наук.

— Припинили діяльність чит. „Просвіти“. Імандатське старство припинило діяльність читальни „Просвіти“ в Черниці, мотивуючи своє рішення тим, що буцімто діяльність читальні переступала межі статуту.

— Будують костел в Тухлі. В Тухлі, літиської місцевості, що лежить за Сколем на шляху Львів-Лавочне, створився комітет, що має зазначити будовою костела в цій місцевості.

— Градова буря над синицьким повітом. З Сявона повідомлюють, що над північною частиною синицького повіту пройшла велика градова буря, яка знищила засіви на просторі 1500 моргів. Шкоди дуже великі.

— Нова недуга. У південній частині бжеського повіту (краківське воєводство) особливо в околиці Чвога, появилася досі ближче невідомий, загальнопоширена недуга. Це сильна висипка. Згадані околиці належать до найбільш багатих. В 1934-ому році була там велика повінь.

— Знову перемінили православну церкву на костел. В Новому Загороді, пов. Горохів, на Волині, перемінили православну церкву на костел. Тепер створили громадський комітет, щоб „реконвертувати“ костел відновити.

— Пятитижний тиф на Волині. В селі Майків, повіт Рівне, ствердили понад 20 випадків пятитижного тифу. Санітарна влада намагається оздоровити пошесть.

— Випадки прищипи на Волині. В Огневій під Рівнем, на терені заведення Деревяного Промислу, ствердили між худобою чотири випадки прищипи. Погадують, що заразки цієї хвороби завозили на Волинь з худобичою кровю, якої живили до виробу дикти. Цю кров спроваджують з Катерино.

— Застрілені підчас утечі. Польська преса повідомляє, що 24. ц. м. влада безпеки арештувала в Радехівщині Мирона Харчука й Івана Дідика під закидом підпалу будинків колоніальних Славського. Коли обох арештованих ес-

НИНІ  
АПОЛЬО

МАДЛЕН КАРОЛЬ  
РОБЕРТ ДОНА  
у сензаційній, детективній фільмі

39 КРОКІВ

ВІДГУКИ ДНЯ.

## СОЛОВІЙ.

Маленька, сіра пташина, що приїтає до нас із весною, а відлітає з першим подувом осені, який на імя соловій, а на назвище чарівний, має більше похвальних од у свою честь як найбільший цісар, як наймогутніший диктатор. Кожний поет написав бодай один вірш про нього, а що майже кожний українець писав вірші, то в самій українській землі він має найменше двадцять міліонів віршів. Слово „соловій“ так легко в нашій мові римується, що навіть не дуже набита римами рука дасть собі раду. Взяти хочби „соловій“ і „мрій“, а потім трохи тяжче „ночі“ й „очі“ і вже можна скласти строфу.

Наприклад:

В саду чарівний соловій  
Оспівує весняні ночі,  
Веде мене в країну мрій,  
Де тільки ти і твої очі...

Або:

Весна — пора солодких мрій.  
Горою зорі — неба очі,  
А вдолі любий соловій  
Зливає чар на темні ночі...

Коли хтось хоче трохи „модернічати“, або коли комусь пройшли чисті рими, або... коли йому не впадуть відразу вони до годюви, може допомогти собі асонансами:

Опірений Карузо — соловій  
Гаптує золотом плащ ночі,  
Присів тихенько місяць на траві,  
Мов чемний учень Пестальощі.

Вийде тоді модно, бо і рими не прості і зміст не такий, щоб можна було змістля зрозуміти і ерудитів сідна.

Тому не можу зрозуміти одного з П. Т. поетів, що прислав до мене вірш про весну без такого типового весняного атрибуту, як соловій.

„Весна довкола, все смієсь радіє,  
А моє серце маліє.  
Нема тебе. Пропала ти на віки.  
Я вилив зміз вже ріки...“

І так далі, кільканацять строф, назагал добре збудованих, з великим розмахом написаних, а про соловія ні згадки.

Адже і легко було і треба було хочби на закінчення:

„Скажи мені маленький соловію.

Чи можу мати ще надію?“

З письма видно, що поет ще молодий. Чи можливе, щоб нова генерація поетів ігнорувала божеського співака весни? Не припускаю! Соловій від віків захоплював і буде захоплювати не тільки поетів, але й звичайних смертників. Хіба, що той смертник грає бріджа. На таких навіть славні девятиголосі соловії з Шірассо в Персії не зробили би враження.

Знаю одну зіграну бріджову партію і подивлюю нероз Іх витривалість: до другої-третьої години над раном пасують, контрують, шемують і дискутують, а сон ні не важиться підступити до них.

Була мудова місячна ніч, така як тільки раз на весну буває.

— Ходіть, панове, — кажу — перейдімсь трохи. Годі тратити ніч на бріджу, коли ніч така як нині. Заведу вас на соловія. Знаю одного співака над співаками: сім голосів має!..

Спершу і говорити не хотіли, але карта не йшла, курити не було що — пішли.

Завів я Іх у парк, чуло тьохкає мій співак. Підійшли ми під сам кушник, посідали на лавці — слухаємо. Соловій який знав, що має аудиторію — виводить, аж заливається.

Я ввесь перемінився в слух. Довкола мене мовби хтось перли в кришталевих чашах пересипував, а на серці було так ясно, так тихо як на безхмарному небі.

Мой товариші сиділи непорушно поспираючи голови на руки. Відно навіть Іх „визв“ соловій.

— Правда — шепнув я — що божесько співає?

Тиша...

— Скажіть, не ліпше послухати такого співа як лупити в бріджа?

Тиша...

— Панове!.. Панове!..

Всі чотири — спали.

Галактіон Чіпка

кортували до в'язниці, вони кинулися втікати до ліса. Поліція в погоні стріляла та вбила обох.

— Останні шість місяців відпустки для Вітоса. Надаїрна Рада видавничого товариства польських людювців „Піаст“ на своему зібранні у Кракові вирішила дати Вітосові „останній раз“ шість місяців відпустки. Ця демонстраційна ухвала виявляє надію людювців, що в найближчих шести місяцях буде зліквідована берестейська еміграція. Цю надію людювці вживуть також а авдієнцією Іх провідників Вуйціка і Мадейчика у президента держави у Спалі.

— Краєва хроніка. В Кошові перемиського повіту, вибухла в будинках Йосипа Баран пожежа. Вогонь знищив хату і господарські будинки. Шкода велика. Причини пожежі досі не устійнили. — На залізничній стації в Перемислі паровізі переїхав залізничного робітника 50-літнього Яценюга Стренка. Яканебудь поміч була запізна. — В Товстогологах, зборівського повіту, вибухла 25. ц. м. пожежа в дерев'яній церкві. Церква згоріла до тла. Літургичні ризи та позолочувані посудини вдалося врятувати. Пожежа почалася від свічки. — На фільварку у Ліпівцях, перемиського повіту, семилітній Ярослав Сакмановський бавився сіринками і підпалив стирту соломи Віктора Ольшевського. Стирта цїлком згоріла. — Над містечком Буданів, тербовельського повіту, пройшов сильний ураган, що позривав дахи з кількох домів. Шкоди доходять до 1000 золотих.

— Землетрус на Целебесі, Острів Целебес навістив землетрус, получений з оглядною вулканічною діяльністю. Близько місцевості Парі загинуло 20 тубильців під румовищами цїлком знищеної оселі. Шкоди, що їх спричинив землетрус дуже великі.

— Навертється до фашизму. З Риму повідомляють, що ген. Пепіно Гарібальді, який в 1925-ому році покинув Італію, стаючи у рядах

протифашистської опозиції, має вернутися до Італії. Він був єдиним членом родини Гарібальді, що не приєднався до фашизму. На початку світової війни він командував добровольцями в Аргонах. В часі абісінської кампанії він забувавачи про огляди політичного характеру, зголосився до послуг італійської влади.

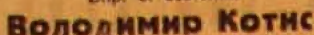
— З Евхаристичного Конгресу в Будапешті. В п'ятницю в рамках евхаристичного конгресу в Будапешті відбулося на площі героїв спаліне Причастя воїнів, воєнних інвалідів і комбатантів. В базиліці св. Степана відправили торжественне богослужіння у грецькому обряді в ім'я єдинності християнства. В цьому богослужінні взяв участь папський легат кардинал Пачеллі. В 16-тій годині того дня відбулося пленарне зібрання конгресу, яке започаткував промовою мадярський прем'єр Імреді. Потім промовали представники різних країн. В конгресі бере участь 31 національностей. Знова Мадярщина прибуло на конгрес коло 60.000 осіб.

— Радіопромова папи Пія XI. В неділю, 29-го травня ц. р. в год. 15-тій (середньо-європейський час) папа виголосить через радіо коротку промову, в часі якої поблагословить учасників міжнародного евхаристичного конгресу в Будапешті.

— Експлозія в японській фабриці. В Івагані, у префектурі Гумма, в Японії, трапилася експлозія у фабриці вибухових матеріалів. Наслідком вибуху, що спричинив великі шкоди, загинуло на місці 4-ох робітників, а кількох ранених.

— Затопили англійський корабель. Офіційно стверджено, що пароплав „Торпгод“, містоти 1251 тон, який під англійським прапором перевозив від півтора року озброєні й муніцію на рахунок барсельонського уряду затопила ескадра іспанських національних літаків у відданій півтора миль від Валенсії. Залого врятували один старшина і один моряк ранений.





МО ДОЖДАЛИ ДОДЕКА 3 СЛ







